

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 20.11.1996
KOM(96) 567 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN
TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

ANGÅENDE KVINNOHANDEL
SOM SYFTAR TILL SEXUELLT UTNYTTJANDE

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DEL I: ALLMÄNNA RAMAR	3
SAMMANHANG	3
AVGRÄNSNING AV ÄMNET	3
BAKGRUND	4
DEL II: ATT UTARBETA EN INTEGRERAD POLITIK AV TVÄRFACKLIG KARAKTÄR	6
<u>II.1: TVÄRFACKLIGA FÖRSLAG</u>	7
II.1 a: STOP-programmet mot människohandel	7
II.1 b: Behovet av förbättrad forskning och information	7
II.1 c: Samarbete och samordning	9
II.1 d: Informationskampanjer	10
II.1 e: Utbildning	11
<u>II.2: INVANDRING</u>	11
II.2 a: Utbildning om invandring	11
II.2 b: Tillfälligt uppehållstillstånd	12
<u>II.3: RÄTTSLIGT SAMARBETE</u>	13
II.3 a: Befintliga internationella akter	13
II.3 b: Nationell lagstiftning	13
II.3 c: En ny EU-rättsakt	13
II.3 c: Påföljder	14
<u>II.4: POLISSAMARBETE</u>	15
II.4 a: Samarbete och kommunikation	15
II.4 b: Utbildning inom de rättstillämpande myndigheterna	16
II.4 c: Tredje land	17
<u>II.5: SOCIALA ASPEKTER OCH SYSSELSÄTTNINGASPEKTER</u>	18
II.5 a: Information	18
II.5 b: Program på det sociala området	18
II.5 c: Mottagnings- och rehabiliteringscentra	19
II.5 d: Arbetsförhållanden	20
II.5 e: Utbildning på det sociala området	21
DEL III: SAMARBETE MED TREDJE LAND	21
<u>III.1: CENTRAL- OCH ÖSTEUROPA OCH DE NYA OBEROENDE STATERNA</u>	22
<u>III.2: LÄNDERNA I AFRIKA, VÄSTINDIEN OCH STILLAHAVSOMRÅDET (AVS)</u>	23
<u>III.3: LÄNDER I ASIEN, LATINAMERIKA OCH MEDELHAVSOMRÅDET</u>	24
DEL IV: SLUTSATS	26

BILAGA 1: Förteckning över samtliga åtgärder i meddelandet	27
BILAGA 2: Utdrag ur ledande skrifter om människohandel	34
BILAGA 3: Detaljerad bibliografi över kvinnohandeln i Europa	42

DEL 1: ALLMÄNNA RAMAR

SAMMANHANG

Kvinnohandel med sexuellt utnyttjande som syfte är ett slag av internationellt organiserad brottslighet som tilltar och som ger stora vinster och innebär relativt små risker för dem som ägnar sig åt den. Tusentals kvinnor förs från länder i Tredje världen och från Central- och Östeuropa till Västeuropa, där de hamnar i situationer där deras grundläggande mänskliga rättigheter kränks, och som kan liknas vid slaveri. Bara en bråkdel av fallen uppdagas och det är sällan som de ansvariga fälls för brott.

Allmänhetens intresse och uppmärksamheten på det internationella planet har ökat genom det arbete som utförts av olika icke-statliga organisationer (NGO), Förenta Nationerna och Europarådet. Europeiska unionens råd (rättsliga och inrikes frågor) antog i november 1993 en rad rekommendationer till medlemsstaterna för att stävja människohandel¹ och förutom ett antal resolutioner avgav Europaparlamentet i december 1995 ett enhälligt betänkande och en resolution om människohandel². Vid en brett upplagd konferens i Wien i juni 1996 tog Europeiska kommissionen initiativ till att för första gången samla experter, icke-statliga organisationer, akademiker, tjänstemän som arbetar med rättstillämpning och invandring samt företrädare för regeringar och parlament. Vid denna konferens utpekades ett antal specifika åtgärdsområden och en rad rekommendationer antogs, bl.a om att utarbeta en övergripande handlingsplan för ett strukturerat förhållningssätt på EU-nivå.

Syftet med detta meddelande är att skapa en bred principdebatt och att främja ett enhetligt förhållningssätt till dessa frågor inom EU. Samtidigt uttrycks en strävan efter att komma fram till konkreta förslag som snabbt kan genomföras med beaktande av de insatser som för närvarande diskuteras inom ramen för samarbetet i rättsliga och inrikes frågor. Kommissionen anser att ett sådant förhållningssätt bör omfatta åtgärder för att förbättra både de internationella samarbetet och samarbetet inom EU, samtidigt som effektivare åtgärder vidtas på nationell nivå.

AVGRÄNSNING AV ÄMNET

Varje insats för att bekämpa denna form av organiserad brottslighet måste lägga särskild vikt vid den förödande verkan den har på de drabbade. Kvinnors mänskliga rättigheter omfattar deras rätt att utöva kontroll och fritt besluta om frågor som rör deras sexualitet, vilket också innefattar sexuell hälsa och barnafödande, utan tvång, diskriminering och våld³. Meddelandet kommer således att begränsas till särskilt allvarliga överträdelser av de mänskliga rättigheterna, såsom människohandel i sexuellt syfte⁴.

¹ Rekommendationer om människohandel - rådets pressmeddelande 10550/93 av den 29-30 november 1993, se bilaga 2.

² Betänkande om människohandel från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter och inrikesfrågor, föredragande Maria Paola Colombo Svevo, av den 14 december 1995, A4-0326/95.

³ FN:s fjärde kvinnokonferens - Beijing 1995, se bilaga 2.

⁴ I meddelandet från kommissionen om "Att införliva jämställdheten mellan kvinnor och män i gemenskapens hela politik och i samtliga insatser" (KOM (96) 67), berördes frågorna om våld mot kvinnor och om människohandel.

Även om detta meddelande huvudsakligen berör kvinnor, så väcker kvinnohandeln frågor som även är relevanta i fråga om handeln med barn. Den oro som för närvarande råder beträffande misshandel och sexuellt utnyttjande av barn väcker dock många andra frågor utöver människohandeln och dessa måste därför behandlas särskilt. Barns speciella behov och situation kräver en målinriktad analys och målinriktade svar både i socialt och rättsligt hänseende. Kommissionen undersöker för närvarande på vilka sätt EU:s institutioner ytterligare kan bidra till denna kamp efter kommissionens första reaktioner i en PM⁵ vid rådets (rättsliga och inrikes frågor) informella möte den 27 september 1996. Kommissionen har för avsikt att följa slutsatserna från Världskongressen mot kommersiellt sexuellt utnyttjande av barn, som nyligen hölls i Stockholm, om att det behövs ett samstämt och samordnat förhållningssätt. Alla kommande initiativ från kommissionen av vikt för förebyggandet av misshandel och sexuellt utnyttjande av barn kommer att utarbetas inom ramen för detta bredare perspektiv. Ett meddelande, som omfattar omedelbart genomförbara åtgärder för att bekämpa barnpornografi på Internet, och en grönbok om Skydd av minderåriga och mänsklig värdighet, som fastställer en handlingsplan på längre sikt, antogs av kommissionen den 16 oktober.

Detta meddelande definierar kvinnohandel såsom transport av kvinnor från tredje land till Europeiska unionen (vilket kan omfatta ytterligare förflyttningar mellan medlemsstaterna) med sexuellt utnyttjande som avsikt. Man måste skilja mellan inresa på legal och illegal väg. En del kvinnor kommer in på legal väg, antingen genom att de kommer från länder vars medborgare inte behöver visum för en kortare vistelse på en medlemsstats territorium eller genom att de har korttidsvisum eller arbetstillstånd för en längre tid, t. ex. som "dansare". Detta kan vara en täckmantel för prostitution.

Kvinnohandel som syftar till sexuellt utnyttjande omfattar kvinnor som har varit utsatta för skrämmande behandling eller våld i samband med verksamheten. Det är ovidkommande om kvinnorna till en början samtyckt, eftersom en del kommer in i verksamheten i vetskap om att de kommer att prostituera sig, om de därefter tvingas in i förhållanden som liknar slaveri. Emellertid kommer detta meddelande inte att beröra vare sig frågan om kvinnor som inte tvingas resa utomlands av utomstående för att prostituera sig eller frågor som har att göra med den svarta arbetsmarknaden i andra sektorer inom EU.

BAKGRUND⁶

Hur många offer för kvinnohandel rör det sig om?

Det råder inget tvivel om att kvinnohandel i den organiserade brottslighetens regi tilltar. Även om exakta siffror saknas, dels beroende på det illegala och underjordiska inslaget i verksamheten, och dels eftersom många länder inte officiellt erkänner den som ett problem, så

⁵ Kan erhållas från kommissionens arbetsgrupp för rättsliga och inrikesfrågor.

⁶ Upplysningar som i stora delar grundar sig på data som insamlats under konferensen i Wien och genom IOM-studier - se även bibliografin i bilaga 3.

har det gjorts undersökningar i medlemsstaterna⁷. IOM (International Organisation for Migration) uppskattar att ca. 500 000 kvinnor förts till EU-länderna under 1995, de flesta illegalt, och enligt forskning som bedrivs inom den icke-statliga organisationen "International Campaign to End Child Prostitution in Asian Tourism (EPCAT) konstaterades nyligen tydliga tendenser som pekade på att ett stort antal kvinnor och unga flickor från Ryssland, Ukraina och Vitryssland förs västerut.⁸ Icke-statliga organisationer i medlemsstaterna har lagt fram siffror som också tyder på att antalet central- och östeuropeiska kvinnor ökar⁹.

Vilka är orsakerna?

Undersökningar av IOM visar att orsakerna till invandring med anknytning till kvinnohandel, bland annat, kan bero på att utkomstmöjligheter saknas i ursprungslandet, extrem fattigdom i många u-länder och på utslagning av kvinnor i ursprungslandet. Bristfällig eller obefintlig utbildning är också en faktor av avgörande betydelse och i områden med hög arbetslöshet tenderar kvinnor att drabbas hårdare än män. Det verkar också som om efterfrågan på "exotiska" prostituerade ökar och sannolikheten är större för att kvinnor från länder med sexturism säljs till utlandet. Allt starkare nätverk av organiserad brottslighet verkar dessutom både för att stimulera efterfrågan och för att locka in tänkbara offer i verksamheten.

Vilka länder rör det sig om?

Det verkar som om offren för kvinnohandeln kommer från praktiskt taget hela världen, med övervikt för vissa områden och länder. T. ex. Ghana, Nigeria och Marocko i Afrika, Brasilien och Colombia i Latinamerika, Dominikanska republiken i Västindien och Filippinerna och Thailand i Sydostasien verkar vara särskilt drabbade. Forskningsrön från IOM visar också att det finns väletablerade förbindelseänkar mellan vissa ursprungs- och mottagarländer¹⁰. Efter upprättandet av de nya oberoende staterna och efter Berlin-murens fall har man dessutom kunnat konstatera att många central- och östeuropeiska länder blivit rekryterings- eller transitländer.

Strömmen går mot i-länderna och omfattar, i större eller mindre utsträckning, alla EU:s medlemsstater. Kommissionen är medveten om att det även förekommer kvinnohandel inom och mellan länder i andra områden av världen, där EU endast indirekt kan påverka situationen.

Hur bedrivs handeln?

De rättstillämpande myndigheternas erfarenheter visar att, även om det förekommer handel i liten skala med enstaka personer inblandade, så finns det framför allt stora företag och internationella nätverk som bildar en sofistikerad och välorganiserad "industri"¹¹ och som åtnjuter politiskt stöd och disponerar ekonomiska medel i ursprungs-, transit- och mottagarländerna. Det har också

⁷ T. ex. "Traite des êtres humains -vers une politique de volonté commune", Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme, mars 1996 (Belgien)

⁸ "Commercial Sexual Exploitation of Children in some Eastern European Countries", EPCAT, mars 1996.

⁹ Dutch Foundation against Trafficking in Women (STV) 1994 och 1995 års rapporter.

¹⁰ "Trafficking and Prostitution: The Growing Exploitation of Migrant Women from Central and Eastern Europe", maj 1995.

¹¹ "Trafficking in women for purposes of sexual exploitation", Dr W Bruggeman, Europols narkotikaenhet, underlag till konferensen i Wien.

rapporterats om mutor på tjänstemannanivå. Resvägarna och kommunikationssätten beror givetvis på det geografiska avståndet mellan rekryterings- och mottagarländerna. De kvinnor som kommer in i EU från Central- och Östeuropa färdas vanligtvis med tåg eller bil, medan kvinnor från mera avlägsna länder anländer med flyg.

Vilka kvinnor är det fråga om?

Kvinnorna är vanligtvis mycket unga (de flesta yngre än 25 år och många minderåriga). En undersökning av IOM¹² visar att man bör skilja mellan kvinnohandel från länderna i Central- och Östeuropa och från u-länderna. Kvinnorna från u-länderna är vanligtvis äldre och är oftare gifta och har egna barn. Kvinnorna från Central- och Östeuropa tycks vara yngre och bättre utbildade.

DEL II: ATT UTARBETA EN INTEGRERAD POLITIK AV TVÄRFACKLIG KARAKTÄR

Den främsta slutsatsen från Europeiska kommissionens konferens i Wien i juni 1996 var att kvinnohandeln inte kan bekämpas effektivt utan ett tvärfackligt och samordnat förhållningssätt, som omfattar alla inblandade aktörer - de icke-statliga organisationerna och de sociala myndigheterna, de rättsskipande, de rättstillämpande och invandramyndigheterna - och som innebär både nationellt och internationellt samarbete.

Rekommendationerna från konferensen pekar mot att medlemsstaterna har huvudansvaret, eftersom många frågor behöver handläggas och bäst kan åtgärdas på det nationella planet. Den transnationella karaktären hos dessa frågor kräver också en insats på EU-nivå, i första hand genom att man vidtar åtgärder på EU-nivå eller genom att man bygger vidare på nationella insatser i medlemsstaterna, i andra hand genom samarbete mellan gemenskapen och parter i tredje land. Alla de medel som EU förfogar över enligt fördraget bör tas i bruk både i gemenskapssammanhang och inom den tredje pelaren om rättsliga och inrikes frågor¹³.

Kommissionen fäster särskild vikt vid det arbete som de icke-statliga organisationerna och det civila samhället utför i bekämpningen av kvinnohandel. De icke-statliga organisationerna har visat att de har förmåga att finna nya vägar för att nå fram till och hjälpa dem som utsatts för sexuellt utnyttjande. De spelar en avgörande roll för att göra myndigheter och allmänheten uppmärksamma på problemet och för att genom lobby-verksamhet verka för ändringar av lagstiftningen.

Parallellt med kommissionens uppföljning av Wien-konferensen är medlemsstaterna redan igång med att förbättra samarbetet inom den tredje pelaren och en rad förslag är föremål för förhandlingar. Detta meddelande är avsett som ett komplement till insatserna på andra områden. Det är också ett första internt steg från kommissionens sida för att utarbeta en enhetlig strategi för sina insatser för att - inom ramen för sina befogenheter - hjälpa de drabbade.

¹² se fotnot nr 10.

¹³ I avsnitt VI i fördraget om Europeiska unionen (den s. k. tredje pelaren) står det att medlemsstaterna betraktar vissa områden inom samarbetet i rättsliga och inrikesfrågor (särskilt invandring och asyl samt polisiärt och rättsligt samarbete) som frågor av gemensamt intresse. De samarbetsformer som avses, skiljer sig från Europeiska gemenskapens mekanismer på en rad punkter, bl. a. genom ett generellt krav på enhälliga beslut och genom att kommissionen har begränsad förslagsrätt.

I enlighet med de nyckelområden som utpekades vid konferensen görs det skillnad i meddelandet mellan invandring, rättsligt samarbete, rättstillämpning, sociala frågor och internationella frågor. De insatser som görs på dessa områden måste dock ses i ett vidare perspektiv och ett antal rekommendationer är av gränsöverskridande karaktär, eftersom en del av de problem som berörs har en inbördes anknytning¹⁴. I detta meddelande behandlas till att börja med de gränsöverskridande frågorna och därefter de specifika områdena. I varje kapitel återges rekommendationerna från Wien-konferensen (med kursiv stil) och de föreslagna åtgärds punkterna (med fetstil). För varje avgränsad åtgärds punkt anger kommissionen ansvars fördelningen när det gäller att arbeta vidare på den¹⁵.

II. 1 : TVÄRFACKLIGA FÖRSLAG

II.1 a: STOP-programmet mot människohandel

Bland de initiativ som tagits den senaste tiden på området för rättsliga och inrikes frågor väntas ett stimulans- och utbytesprogram komma att antas inom kort för personer med ansvar för att bekämpa människohandel och sexuellt utnyttjande av barn. Det kommer att kallas STOP-programmet (Sexual Trafficking of Persons) och när det väl kommer igång (förhoppningsvis före utgången av 1996) borde det bli ett nyttigt redskap för att fylla de luckor som konstaterats på området, särskilt i fråga om forskning och information, informationsspridning mellan myndigheter och utbildning. Man räknar med att 6,5 miljoner ecu kommer att avsättas under den kommande femårsperioden för programmet i fråga (0,5 för 1996 och 1,5 från och med 1997 och framåt), beroende på det anslag som den budgetansvariga myndigheten beviljar varje år.

Åtgärd att vidta för EU:

Den gemensamma insatsen inom ovan nämnda program bör snabbt antas och genomföras.

II.1 b: Behovet av förbättrad forskning och information

Bristen på tillförlitliga data om människohandel i alla avseenden har hittills försvårat en målinriktad insats. Det behövs specialinriktade forskningsprojekt som komplement till de få undersökningar som genomförts, bl. a. social och ekonomisk forskning om de strukturella orsakerna (fattigdom, ojämlikhet, social utslagning) samt om kunderna.

Det är dessutom särskilt påtagligt hur lite siffror det finns om antalet drabbade och nätverkens omfattning. Det brister i datainsamlingen och i den metodik som används, i synnerhet när det gäller problemet med definitioner som inte är jämförbara, och hitintills har det inte gjorts några regelbundna utvärderingar av trenderna. Detta gäller såväl på nationell som på regional och internationell nivå. För att man skall kunna planera exakta och målinriktade förebyggande program

¹⁴ T. ex. har förslaget om tillfälligt uppehållstillstånd, som behandlas bland invandringsärenden, till syfte att underlätta det rättsliga förfarandet. Ett annat exempel är den nära anknytningen mellan bättre information och effektivare samordning. Dessutom framgick det i debatterna under konferensens gång att det är svårt att åstadkomma en klar uppdelning mellan myndigheter och insatser och alla experter var eniga om att det inte finns något enskilt organ som kan lösa alla problem på egen hand.

¹⁵ Antingen behandling i medlemsstaterna, som agerar på nationell nivå, eller för Europeiska gemenskapen (första pelaren, d. v. s. Rom-fördraget) eller Europeiska unionen (tredje pelaren, d. v. s. samarbete om rättsliga och inrikesfrågor) eller direkt insats från kommissionens sida.

krävs en klarare bild av de olika rekryterings- och transitländernas relativa betydelse (även om organisationer som IOM har gjort ett värdefullt arbete i fråga om invandringsströmmar). Dessutom behövs det kunskapsutbyte om vilka system som människosmugglarna använder, bl. a. information om resvägar och falska identitetshandlingar, för att invandringsmyndigheternas kontroll skall bli effektivare. Alla med sakkunskap på området bör engageras, t. ex. icke-statliga europeiska organisationer och icke-statliga organisationer i rekryterings- och transitländerna (vilka bör identifieras som en del av forskningen). Det kan noteras att vissa medlemsstater varje år beställer nationella lägesrapporter från de icke-statliga organisationerna.

Det kommer att behövas ett system för kontinuerlig informationsinsamling så att myndigheterna fortlöpande kan anpassa sin politik. I vissa avseenden kommer forskningen att behöva genomföras av de rättstillämpande myndigheterna, i synnerhet när det gäller att utarbeta standardiserade och jämförbara siffror, och kommissionen hoppas att de nationella rättstillämpande myndigheterna och de internationella organen (Europol och Interpol) skall kunna samarbeta med den civila forskningen och specialorganisationerna, såsom IOM, och undvika dubbelarbete. Även om detta är en värdefull målsättning på lång sikt, så bedömer kommissionen emellertid inte att det är realistiskt i nuvarande läge att sammanställa en konsoliderad årlig lägesrapport som täcker samtliga områden. Särskilda undersökningar och rapporter kommer att ha större värde för medlemsstaterna när de skall ta ställning till vilka konkreta insatser som bör göras och kommer även att utgöra ett gediget underlag för kommissionen när det gäller utvärdering på de områden där den är behörig.

Åtgärder att vidta för gemenskapen och kommissionen:

Man bör så vitt möjligt använda och utveckla gemenskapens sociala budgetposter för att genomföra utredningar på ovan nämnda områden¹⁶ tillsammans med studier om människohandelns betydelse för spridningen av av sexuellt överförbara sjukdomar och narkotikamissbruk. Med hjälp av särskilda arbetsgrupper sammansatta av fältarbetare och forskare bör man fastställa de områden som skall prioriteras för specialiserad forskning.

Gemenskapsfinansierade forskningsrön skall offentliggöras och göras tillgängliga.

Åtgärd att vidta för EU:

Man bör bestämma vilka studier som är lämpliga att genomföra inom STOP-programmet och därvid ta särskild hänsyn till det kommande arbetet inom Europols narkotikaenhet.

¹⁶

T. ex. Fjärde programmet om lika möjligheter.

II.1 c: Samarbete och samordning

En uppenbar slutsats som kan dras av att man inte har tillgång till uttömmande information, som organisationerna kan använda sig av, är att det är ytterst angeläget att dela med sig av den information som finns och att organisationerna samordnar sina insatser. Vid Wien-konferensen ansåg både myndigheterna och de icke-statliga organisationerna att de inte hade tillräckligt nära kontakt med de personer som på olika stadier var engagerade i att hjälpa de drabbade, och vid upprepade tillfällen uttrycktes önskemål om att centrala samordningsorgan skulle inrättas i medlemsstaterna bestående av företrädare för polisen, invandrings-, rättsliga och sociala myndigheter samt för de icke-statliga organisationerna. Det ankommer givetvis på de enskilda medlemsstaterna att besluta om att inrätta sådana organ, men kommissionen har svårt att se hur människohandeln skall kunna bekämpas effektivt, på nationell såväl som på internationell nivå, utan någon form av intern samordning. System för centralisering av data skulle underlätta sammanställningen av jämförbar information, men det förefaller brista i kontakterna även i enskilda fall och i det avseendet måste kommunikationsformerna förbättras.

Det är inte enbart i och mellan medlemsstaterna som det vore angeläget med en förbättrad samordning. Det finns även andra organisationer som gör en insats på detta område. Europarådet har genom sin styrningskommitté för jämlikhet mellan kvinnor och män (CDEG) gjort insatser på området för kvinnohandel och ofrivillig prostitution sedan september 1991, då man anordnade ett seminarium om åtgärder mot kvinnohandeln¹⁷. Som en uppföljning av seminariet utsåg CDEG en expertgrupp för åtgärder mot kvinnohandel och ofrivillig prostitution, vilken år 1994 sammanställde en handlingsinriktad förteckning över prioriteringar som styringskommittén skulle ta ställning till. Så småningom bad CDEG en konsult att utarbeta en handlingsplan på grundval av rekommendationerna i expertgruppens rapport¹⁸. Vid ett möte den 22-25 oktober 1996 beslöt CDEG att överväga tillsättandet av en tvärspektoriell expertgrupp med uppdrag att utarbeta förslag till konkreta åtgärder, eventuellt i form av en rekommendation.

Kommissionen kommer att sträva efter att förbättra sina förbindelser med internationella och regionala organisationer såsom Förenta Nationerna, Europarådet, EU:s institutioner och andra regionala grupperingar i syfte att klargöra vilka behov och prioriteringar som finns och för att dra nytta av förbättrade och kompletterande idéer. Det kan gälla stöd till organ som övervakar och stimulerar till åtgärder riktade mot den speciella karaktären i människohandelshandlingen, stöd till planeringen av prioriterade åtgärder på medellång och lång sikt som skall genomföras gemensamt och intensifiering av informationsutbytet om kommande åtgärder och om relevanta forskningsprojekt.

Sedan Wien-konferensen har kommissionen fastställt en knutpunkt för samordningen av sina insatser¹⁹. Kommissionen ser även gärna att kontakterna mellan icke-statliga organisationer i olika länder blir tätare så att man kan utbyta information om hur man bäst skall gå till väga och om eventuella gemensamma projekt.

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

Man bör överväga hur insamlingen av data på nationell nivå kan förbättras och hur kommunikationen mellan berörda grupper och myndigheter kan etableras.

¹⁷ Se "Proceedings of the Seminar", Strasbourg den 25-27 september 1991.

¹⁸ "Plan of Action against traffic in women and forced prostitution", Michèle Hirsch, EG(96) 2, Strasbourg 1996. I förebereidelserna inför Wien-konferensen tog kommissionen hänsyn till det arbete som Europarådet redan hade utfört.

¹⁹ I arbetsgruppen för rättsliga och inrikesfrågor.

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna och kommissionen:

En nära samordning av arbetet inom Europarådet måste åstadkommas.

Åtgärd att vidta för EU och kommissionen:

Tillsammans med andra internationella organisationer bör man överväga ett samordnat förhållningssätt och eventuella gemensamma åtgärder.

Man bör intensifiera dialogen med och stimulera till att det bildas nätverk av icke-statliga organisationer som arbetar i olika länder, både i och utanför EU.

II.1 d: Informationskampanjer

En viktig förebyggande åtgärd är att ge kvinnorna i rekryteringsländerna information om de möjligheter och begränsningar som gäller för laglig invandring och om de risker för att bli utnyttjad som den illegala invandringen medför. Icke-statliga organisationer i tredje land gör redan en betydande insats men detta arbetet behöver förstärkas och utvidgas. De icke-statliga organisationerna torde kunna spela en avgörande roll med tanke på den specialkunskap de besitter beträffande de lokala förhållandena genom sina erfarenheter i ursprungsländerna. Medlemsstaternas ambassader och konsulat har också en viktig roll i sammanhanget, vilket rådet konstaterade 1993 i en av sina fem rekommendationer mot människohandel²⁰, vilken innebar att informationskampanjer skulle genomföras i diplomatiska och konsulära kretsar i syfte att förhindra utnyttjande genom prostitution. Ytterligare insatser på detta område skulle kunna göras i samarbete med myndigheterna i värdländerna, eventuellt också med inriktning på skolungdom.

De kvinnor som varit föremål för människohandel och som befinner sig inom EU måste få information om hur de kan få hjälp. Denna information skall förmedlas av de sociala och hälsovårdande myndigheterna samt av de icke-statliga organisationerna, och kommissionen undersöker för närvarande på vilket sätt man kan bidra till att informationen sprids. Kvinnor som kommer in i EU på legal väg för att arbeta, men som tvingas till prostitution, behöver också informeras om sina rättigheter och få hjälp med att få tillträde till de system som tillvaratar deras rättigheter.

För att avskräcka potentiella kunder skulle man kunna göra en ökad insats i det förebyggande arbetet genom information om hälsoriskerna. Detta skulle även bidra till att minska riskerna för den allmänna hälsan inom EU.

Åtgärder att vidta för gemenskapen och kommissionen:

Med den budgetansvariga myndighetens stöd bör man söka vägar för att öka de ekonomiska bidragen till de icke-statliga organisationernas informationsarbete.

²⁰ Rekommendationer om människohandel - Rådets pressmeddelande 10550/93 av den 29-30 november 1993, se bilaga 2.

Man bör stödja informationskampanjer till hjälp för de drabbade.

Man bör stödja informationskampanjer i syfte att avskräcka potentiella kunder.

Åtgärd att vidta för gemenskapen och medlemsstaterna:

I överensstämmelse med gemenskapens fjärde handlingsprogram om lika möjligheter på medellång sikt bör man främja inrättandet av informationssystem för de drabbades rättigheter. Medlemsstaterna bör regelbundet utbyta information om hur man skall komma till rätta med missbruk i samband med människohandel.

Åtgärd att vidta för kommissionen:

Tillsammans med medlemsstaterna bör man överväga samordnade informationskampanjer om människohandel med EU:s representationskontor i tredje land.

II.1 e: Utbildning

Behovet av såväl gränsöverskridande som specialinriktad utbildning för enskilda yrkeskategorier förordades vid Wien-konferensen. Båda dessa slag av utbildning skulle kunna ingå i det kommande utbytesprogrammet "Grotius"²¹ samt i STOP-programmet.

Åtgärder:

- se i synnerhet: II.2 a - Utbildning om invandring
- II.4 b - Utbildning inom de rättstillämpande myndigheterna
- II.5 e - Utbildning inom det sociala området

II. 2: INVANDRING

Invandrarfrågor (viseringar, kontroll vid inresa till, vistelse i och vidare resor mellan medlemsstaternas territorier) spelar en betydande roll i människohandelshanteringen som helhet. Enligt Fördraget om Europeiska unionen anses invandringspolitiken och förhållningssättet till medborgare i tredje länder, tillsammans med reglerna för personers överskridande av medlemsstaternas yttre gränser och för kontrollförfaranden i samband med detta, som frågor av gemensamt intresse. (Art. K.1 punkt 2 och 3). Den rättsliga grunden för gemensamma insatser på invandringspolitikens område finns således i fördraget.

II.2 a: Utbildning om invandring

Wien-konferensen rekommenderade en förstärkning av utbildningen av och den allmänna uppmärksamheten bland ansvarig personal på invandringsområdet (särskilt vid ambassader och konsulat och bland viseringsansvariga) och att "kvinnohandel" skulle tas med i de kommande fleråriga utbytesprogrammen.

Kommissionen håller med om att det är nödvändigt att informera och utbilda ambassad- och konsulatpersonal samt de anställda vid invandramyndigheterna i medlemsstaterna. I de tredje länder där det krävs visum för inresa till EU har ambassadpersonalen, när den utfärdar viseringar,

²¹ Detta program håller på att inrättas under 1996 inom den tredje pelaren och avser utbildnings- och utbytesprogram inom rättsväsendet.

tillfälle att både göra de som kan komma att ansöka om visum uppmärksamma på riskerna och de faktiska förhållandena och vara uppmärksam på människosmugglarnas taktik.

Sherlock-programmet om utbildning, utbyte och samarbete om identitetshandlingar antogs den 28 oktober på basis av kommissionens förslag. Detta program är inriktat på att förbättra förståelsen, i teori och praktik, för identitetshandlingars säkerhet och skulle kunna ha en gynnsam inverkan på bekämpningen av kvinnohandeln när det gäller utfärdande och användning av förfälskade handlingar. Ett anslag på 5 miljoner ecu väntas beviljas inom detta program för perioden 1996-2000.

Under 1996 har kommissionen genomfört ett pilotprojekt om invandring och yttre gränser och den kommer inom kort att lägga fram ett förslag om ett flerårigt utbildnings- och utbytesprogram för myndighetspersonal i medlemsstaterna med ansvar för invandrar- och asylärenden samt frågor om de yttre gränserna.

Åtgärd att vidta för EU:

STOP-programmet bör användas för utbildning av personal som arbetar med invandningsfrågor.

Man bör i linje med det fleråriga Sherlock-programmet genomföra utbildningsinsatser rörande falska identitetshandlingar.

Åtgärd att vidta för kommissionen:

Man bör lägga fram förslag om ett flerårigt utbildnings- och utbytesprogram för personal med ansvar för invandring, asyl och yttre gränser och som tar hänsyn till behovet av särskild utbildning för den personal som handlägger dessa ärenden med anknytning till bekämpningen och förebyggandet av kvinnohandel.

II.2 b: Tillfälligt uppehållstillstånd

Man bör ta upp frågan om tillfälligt uppehållstillstånd för drabbade personer som är beredda att vittna inför domstol och åstadkomma effektiv samordning mellan de rättsskipande och de rättstillämpande myndigheterna för att undvika utvisning utan samråd.

Forskningsrön visar att de kvinnor som varit föremål för människosmuggling och vistas illegalt i berörda länder sällan lämnas ifred av sina förövare inom människohandeln. Rädslan för att sändas tillbaka till hemlandet hindrar dem från att samarbeta med myndigheterna mot förövarna. Mycket riktigt händer det ofta att de drabbade sänds tillbaka till hemlandet. Ur bekämpningssynpunkt för att komma åt förövarna av människohandel är detta otillfredsställande, för utan vittnesmål från de drabbade kommer dessa ärenden aldrig till domstol. Sedan Wienkonferensen har det lagts fram ett belgiskt förslag i rådet (rättsliga och inrikes frågor), som bland annat innefattar frågan om tillfälligt uppehållstillstånd och som för närvarande är under behandling. Kommissionen stöder principen om uppehållstillstånd både för att bekämpa dem som ägnar sig åt människohandel och för att skydda de drabbade. Det är särskilt viktigt att se till att tillståndet är giltigt åtminstone så länge det rättsliga förfarandet pågår mot förövarna. Det skall även klargöras att innehavaren av uppehållstillståndet har laglig rätt att vistas i värdlandet efter rättegången, såvida vederbörande inte har återvänt till hemlandet.

Åtgärd att vidta för EU:

Man bör snarast komma överens om ett utkast till gemensamt förslag om tillfälligt uppehållstillstånd för de drabbade.

II.3: RÄTTSLIGT SAMARBETE

De som ägnar sig åt kvinnohandel kommer även i fortsättningen att utnyttja luckor och svagheter i de nationella rättssystemen, såvida inte det rättsliga samarbetet mellan EU:s medlemsstater stärks. Vittnen måste också kunna ha förtroende för rättssystemet, och offren måste erbjudas ett skydd som gör det möjligt för dem att vittna mot förövarna. Vid Wien-konferensen diskuterades att antal former av rättsligt samarbete, bland annat möjligheten att kriminalisera handeln, beslagta de tillgångar som den genererar, samt åtgärder för att skydda vittnen.

II.3 a: Befintliga internationella akter

Vad gäller de akter som slutits på internationell nivå är situationen inte tillfredsställande. Under perioden 1900-1950 antogs fler än fem internationella akter på områdena människohandel och prostitution. Dessa konventioner skilde sig i viss mån åt vad gäller tyngdpunkt men gällde generellt kriminalisering av vissa beteenden i samband med kvinnohandel i prostitutionssyfte. Genom konventionerna upprättades också ett samarbete mellan de länder som deltog. Ingen av dessa konventioner har ratificerats av samtliga 15 medlemsstater.

II.3 b: Nationell lagstiftning

En sammanställning och utvärdering av nationell lagstiftning

I de flesta av medlemsstaterna behandlas inte sexuellt utnyttjande av kvinnor som förts in från utlandet såsom en särskild fråga i lagstiftningen, utan i samband med handel i prostitutionssyfte i allmänhet. I vissa medlemsstater tas emellertid hänsyn till det faktum att kvinnor som förts in från utlandet är särskilt utsatta.

Åtgärder att vidta för Europeiska unionen

Europeiska unionen bör genomföra det förslag som ingår i STOP-programmet och som syftar till att samla information om medlemsstaternas lagstiftning på området, bidra till att en utvärdering av lagstiftningen och underlätta rättsligt samarbete i frågan.

Europeiska unionen bör söka vägar för att uppmuntra de tredje länder från vilka kvinnor transporteras att införa lagstiftning mot förövarna av människohandel och effektivt tillämpa denna lagstiftning.

II.3 c: En ny EU-rättsakt

Strafflagstiftningen bör förbättras. Vid Wien-konferensen utfärdades särskilda rekommendationer om att kriminalisera denna hantering och beslagta de medel den genererar, att vidta gränsöverskridande åtgärder, att skydda vittnen samt att utbyta information om domar som avkunnats.

De luckor och inkonsekvenser som kunnat konstateras i rekommendationerna motiverar att en ny rättsakt antas. Eftersom de berörda ämnena emellertid främst faller inom ramen för samarbetet i straffrättsliga frågor har kommissionen ingen initiativrätt på området²². Kommissionen ser därför särskilt positivt på det förslag som lagts fram för rådet efter Wien-konferensen och som syftar till att en gemensam åtgärd skall antas för att förbättra det rättsliga samarbetet i kampen mot människohandel. I detta förslag ingår initiativ på alla de ovan nämnda områdena.

Enligt kommissionens uppfattning måste överenskommelser nås på följande centrala punkter:

Det krävs åtgärder för att underlätta för offren för människohandeln att anmäla brott, särskilt i form av särskilda arrangemang för mottagning av och stöd till dessa offer.

Man måste vara särskilt observant på det missbruk och utnyttjande av den särskilt utsatta situation och den beroendeställning som offren befinner sig, oavsett om de till synes ger sitt samtycke.

Åtgärder krävs för att ge offren för människohandeln skydd såsom vittnen. De icke-statliga organisationer som ger stöd till offren bör engageras i detta arbete.

Det finns ett behov av informationsutbyte mellan rättsliga instanser, och en rättslig grund bör läggas för ett spontant informationsutbyte.

Tillgångar som förvärvats genom organiserad brottslighet med anknytning till kvinnohandel skall kunna beslagtas.

Flera medlemsstater har nyligen genomfört ändringar i sin lagstiftning för att möjliggöra en gränsöverskridande jurisdiktion vad gäller sexuellt utnyttjande av barn (i samband med barnsexturism). Det är av central betydelse att avslöja och upplösa de nätverk för människohandel som finns, men mycket få medlemsstater har ändå infört bestämmelser som också gäller dem som handlar med och utnyttjar vuxna människor. Kommissionen anser inte att denna lucka i lagstiftningen är rimlig mot bakgrund av hur allvarliga alla former av sexuellt utnyttjande är.

Åtgärder att vidta för EU och medlemsstaterna

EU och medlemsstaterna bör enas om en gemensam åtgärd för rättsligt samarbete i frågan om kvinnohandel och överväga möjligheten till gränsöverskridande jurisdiktion vad gäller människohandel.

II.3. d Påföljder

Vid sidan av rekommendationerna från Wien-konferensen noterar kommissionen olikheter i medlemsstaternas lagstiftning vad gäller påföljder för dem som ägnar sig åt kvinnohandel.

²²

Fördraget om Europeiska unionen, artikel K 3.2 andra strecksatsen.

I åtminstone en av EU:s medlemsstater kan långa fängelsestraff på upp till 15 år dömas ut för den som bedrivit organiserad människohandel. Eftersom alla medlemsstater emellertid inte har specifika lagrum för själva handeln finns det betydande skillnader i nivån på de påföljder som föreskrivs i de olika lagstiftningarna. Enligt kommissionens uppfattning bör handel med kvinnor som syftar till sexuellt utnyttjande i alla medlemsstater kunna medföra frihetsstraff och andra åtgärder.

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna

Medlemsstaterna uppmanas att överväga strängare straff för människohandel, vilka står i proportion till brottets allvarliga natur.

II.4 POLISSAMARBETE

Kvinnohandeln tycks främst bedrivas av nätverk för organiserad brottslighet, som arbetar som välstrukturerade internationella företag. Det finns ofta en koppling till annan brottslighet såsom narkotikahandel. Inget enskilt organ för brottsbekämpning i medlemsstaterna har kapacitet att på egen hand stävja handeln. Detta kapitel bör därför ses mot bakgrund av den diskussion som för närvarande förs i rådet (rättsliga och inrikes frågor), där endast medlemsstaterna har initiativrätt²³.

II.4 a: Samarbete och kommunikation

Analys och utbyte av information, bättre kommunikation och samarbete mellan rättstillämpande myndigheter; upprättande av kontaktpunkter och organisationsscheman för nationella myndigheter.

Inom varje medlemsstat bör naturligtvis kontakterna mellan olika rättstillämpande myndigheter regleras internt. Flera stater har särskilda polisstyrkor med uppgift att bekämpa sedlighetsbrott, medan dock expertkunskaperna om människohandeln såsom brottslig handling är koncentrerad till dem som varit i direkt kontakt med offer för denna handel. I vissa stater har man tagit steg i riktning mot specialiserade enheter inom de rättstillämpande myndigheterna, antingen med deltagare från olika verksamhetsområden (polis- och rättsväsen, socialtjänst, myndigheter med ansvar för invandringsfrågor), eller helt enkelt kontaktenheter på nationell nivå med syfte att förbättra informationsutbytet mellan olika rättstillämpande myndigheter. Det finns givetvis en rad olika sätt att bygga upp dessa strukturer på nationell nivå, beroende på hur systemet i övrigt ser ut i de olika medlemsstaterna. Det viktiga är att det finns effektiva metoder för kommunikation.

För att förbättra det internationella samarbetet på området enades medlemsstaterna 1994 om att låta människohandel ingå som en del i Europolkonventionen. Europol skall tjäna som ett informations- och underrättelsecentrum för rättstillämpande myndigheter inom EU, och en slutlig överenskommelse om konventionen nåddes vid Europeiska rådets möte i Florens den 21-22 juni

²³ Enligt artikel K 3.2 andra strecksatsen i Fördraget om Europeiska unionen har kommissionen inte rätt att ta initiativ till lagförslag på detta område.

1996. I artikel 2 i konventionen fastställs att kampen mot människosmuggling och människohandel skall utgöra prioriterade områden för Europol. Konventionen skall träda i kraft när alla medlemsstater har ratificerat den, och Europol skall då få i uppgift att bidra till en strategisk och operativ analys av människohandeln såsom en del av den organiserade brottsligheten. Enligt artikel 42.2 i konventionen skall Europol och Interpol sluta ett avtal om formellt samarbete, i vilket människohandel kan komma att anges uttryckligen.

Under en övergångsperiod - den första fasen i Europol-arbetet - har Europolis narkotikaenhet fått sin befogenhet utökad till att omfatta nätverk för illegal invandring (beslut i mars 1995) och människohandel (beslut den 27 september 1996). Ministrarna har också enats om att Europolis narkotikaenhet skall upprätta en förteckning över personer och enheter med särskild kompetens inom brottsbekämpningen (kontaktpunkter för rättstillämpning). En förteckning över områdena narkotikahandel och människohandel skall därvid ges högsta prioritet. Detta är ett viktigt steg mot ett bättre polissamarbete i Europa, och välkomnas i högsta grad av kommissionen. För att narkotikaenheten skall fungera effektivt krävs också att medlemsstaterna kan förse den med en snabbare och exaktare information än hittills.

Vid Wien-konferensen rekommenderades att kontaktpunkter upprättas på nationell nivå. I vissa fall skulle detta kunna åstadkommas genom förteckningar över särskilda kompetensområden, men det vore ändå lämpligt om varje medlemsstat själv utsåg kontaktpunkter för samarbetet, om detta inte redan skett.

Några av de första uppgifterna för STOP-programmet torde bli att undersöka hur information kan sammanföras, att genomföra analyser, bland annat rörande människohandelns offer, samt att utreda om det skulle vara lämpligt att skapa en databas för DNA-uppgifter.

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

Medlemsstaterna bör sträva efter att snabbt ratificera Europokonventionen.

Åtgärd att vidta för EU:

En förteckning över särskilda kompetensområden bör upprättas av Europolis narkotikaenhet, så att kontaktpunkter på nationell nivå skapas.

II.4 b: Utbildning inom de rättstillämpande myndigheterna

Utbildning inom det operativa arbetet och utbildning som syftar till ökad medvetenhet

Rådet enades redan 1993 om att ytterligare utbildning krävs för de tjänstemän inom rättstillämpande myndigheter som arbetar med att bekämpa människohandel i prostitutionssyfte. När kommissionen i maj 1996, såsom en uppföljning av rekommendationerna, begärde in upplysningar från medlemsstaterna på området kunde en medlemsstat meddela att man utvecklat kurser som även är öppna för andra EU-länder (även om hittills endast två grannländer antagit detta erbjudande). I några medlemsstater har redan små enheter av specialiserade tjänstemän inrättats. Wien-konferensen visade emellertid att specialkunskaperna måste spridas ytterligare vad gäller nätverken och de olika formerna av människohandel, samt vad gäller och tvättning av pengar, där även stora företag kan vara inblandade.

Polisens attityd till de drabbade har ibland präglats av en brist på insikt om att kvinnorna faktiskt är brottsoffer. Om offren inte förväntar sig ett tillräckligt stöd från polisen minskar förstas sannolikheten för ett samarbete ytterligare. Denna brist på förtroende är därför en mycket viktig fråga. Enligt Wien-konferensen skulle specialutbildning av poliser vara den bästa vägen för att

hitta fram till en lämplig hantering av dessa fall. Kunskaper i de relevanta språken togs också upp som en viktig aspekt för att förbättra kommunikationen med offren. Utkastet till ett program under avdelning VI i fördraget som gäller specialutbildning för personal inom rättstillämpande myndigheter (Oisin) förväntas bli antaget inom kort²⁴.

Åtgärder att vidta för EU och medlemsstaterna

Inom ramen för STOP-programmet bör de aspekter som tagits upp ovan integreras i utbildningsprogrammen för rättstillämpande personal.

Medvetandet inom polisen om offrens faktiska situation bör stärkas, till exempel genom utbildningsprogram som genomförs gemensamt med de organisationer som ger hjälp till offren för människohandel.

Utbildning bör anordnas i de språk som offren talar. Om inte annat bör tolkhjälp ställas till förfogande.

Gemensamma utbildningsaktiviteter bör anordnas tillsammans med de organisationer som ger hjälp till de drabbade.

Utbildning om människohandel bör anordnas inom ramen för Oisin-programmet för rättstillämpande personal.

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

Medlemsstaterna bör kunna ställa utbildad kvinnlig personal till förfogande om offren så önskar, och upplysa offren om att denna möjlighet finns.

II.4 c: Tredje land

Samarbete med tredje land (utbildning, kontaktpunkter)

Tjänstemän med ansvar för rättstillämpning i tredje land, särskilt i Central- och Östeuropa, kan både bidra till och dra fördel av de utbildningskurser som utvecklas i medlemsstaterna. De program som till exempel utvecklats inom MEPA (Central European Police Academy) och inom andra gemensamma, internationella initiativ som tagits i medlemsstaterna utgör både forum för utbyte av bästa praxis och utmärkta möjligheter att skapa kontakter för det praktiska arbetet. De tjänar därigenom som komplement till de internationella förteckningarna över kontaktpunkter.

I de rekommendationer som utfärdades av rådet (rättsliga och inrikes frågor) 1993 nämndes möjligheten att utnämnda särskilda sambandstjänstemän, och flera medlemsstater har utnämnt sådana i de viktigaste av ursprungsländerna för människohandeln.

Åtgärder att vidta för EU och medlemsstaterna:

Kurser bör göras öppna för tjänstemän från Central- och Östeuropa, och de förteckningar över kontaktpunkter som upprättas inom Europols narkotikaenhet bör utvidgas till att omfatta även tjänstemän och enheter i icke-medlemsländer.

²⁴ 12 miljoner ecu förväntas avsättas för detta program under perioden 1996-2000 (2 miljoner 1996 och 2,5 miljoner per år de följande åren), alltefter vilket anslag som röstas igenom varje enskilt år av den budgetansvariga myndigheten.

De sambandstjänstemän från medlemsstaterna som arbetar i ursprungsländerna för handeln bör tas tillvara på bästa möjliga sätt, särskilt vad gäller resursfördelning, i syfte att stärka samarbetet med lokala rättstillämpande myndigheter.

II.5: SOCIALA ASPEKTER OCH SYSSELSÄTTNINGASPEKTER

Ansvar på detta område vilar på medlemsstaterna, deras lokala myndigheter och samhället som helhet. Gemenskapen skall bara ta sådana initiativ vars syfte inte kan uppnås på ett tillfredsställande sätt av medlemsstaterna. De kommissionsprogram som redogörs för i det följande kan bidra till kampen mot människohandel, men utgör ingen ersättning för medlemsstaternas insatser. Europeiska unionen kan alltså vara med och leda och samordna²⁵ framtidsstudier av sociala problem inom unionen och utbyte av information och erfarenheter, samt uppmuntra till debatt och åtgärder i medlemsstaterna och hjälpa till att lösa problem som, även om de främst angår medlemsstaterna, kräver en gemensam insats²⁶.

II.5 a: Information

Förebyggande informationsinsatser inom EU: Stöd till kampanjer för att öka det allmänna medvetandet vad gäller våld mot kvinnor, samt utbyte av information och metoder i kampen mot handeln med kvinnor.

Se avsnitt II.1 d - Informationskampanjer.

II.5 b: Program på det sociala området

Stödprogram, program mot social utslagning och insatser inom EU för återanpassning av människor, inklusive folkhälsobefrämjande åtgärder

Flera medlemsstater har satt igång program på nationell nivå i syfte att skapa samordnade insatser mot social utslagning och utestängning från arbetsmarknaden, bland annat genom samarbete mellan statliga, regionala och lokala myndigheter. Mot denna bakgrund bedriver man inom EU:s Integra-program sysselsättningsfrämjande åtgärder för de grupper som löper störst risk att utestängas från arbetsmarknaden. Detta sker genom ett partnerskapssamarbete mellan offentliga myndigheter, icke-statliga organisationer, små och medelstora företag, arbetsmarknadens parter och föreningslivet.

²⁵ Kommissionen har redan samfinansierat eller gett bidrag till att antal specifika åtgärder, antingen inom det tredje ramprogrammet för jämställdhet mellan kvinnor och män (1991-1996), eller inom projekt mot social utslagning, inklusive samtalen om kvinnohandel i Grekland i oktober 1996, de konferenser som planeras äga rum i Storbritannien 1997 om ämnet kvinnor och våld på Internet i Storbritannien 1997 och ministerkonferensen i Nederländerna i april 1997.

²⁶ Dessa rekommendationer ingår i rapporten från de vises kommitté (Comité des sages) från 1996, med titeln "För ett Europa med medborgerliga och sociala rättigheter" (For a Europe of civic and social rights).

Offer för människohandel kan komma att omfattas av dessa program. Bland de åtgärder som planeras återfinns grundläggande yrkesutbildning, rådgivning, hjälp till geografisk rörlighet och utbyte av god praxis.

Det finns också ett behov av ökade insatser på folkhälsoområdet, med tanke på att både offren för handeln och deras kunder riskerar att sprida ett antal smittosamma sjukdomar (bland annat AIDS och hepatit). Detta skulle innefatta såväl förebyggande insatser som medicinskt och psykiskt stöd till drabbade, och ha som särskild målsättning att söka upp de drabbade på platsen.

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

Utveckling på lokal och nationell nivå av stödprogram, program mot social utslagning och åtgärder för återanpassning.

Åtgärder att vidta för kommissionen:

Gemenskapen bör, i samarbete med medlemsstaterna, till fullo utnyttja de möjligheter att hjälpa offren som det nya Integra-programmet erbjuder.

De möjligheter att erbjuda utsatta människor utbildning som ges genom Leonardo-programmet bör också tas tillvara.

Följande två program bör utnyttjas till stöd för offren för människohandeln: Åtgärdsprogrammet för gemenskapen för att förebygga Aids och andra överförbara sjukdomar inom ramen för verksamheten på folkhälsoområdet och Åtgärdsprogrammet för gemenskapen för främjande av och upplysning, undervisning och utbildning om hälsa inom ramen för verksamheten på folkhälsoområdet²⁷.

II.5. c Mottagnings- och rehabiliteringscentrum

Upprättande av nya mottagnings- och rehabiliteringscentrum

I vissa medlemsstater finns särskilda centrum upprättade för offer som lyckats fly från människohandlarna, centrum som drivs eller bistås av icke-statliga organisationer. Det är uppenbart att en fullgod social vård och hälsovård vid sidan om ett tryggt boende bidrar till offrens rehabilitering, eftersom dessa ofta befinner sig i ett svårt fysiskt och psykiskt tillstånd.

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

Alla medlemsstater bör främja upprättandet av mottagnings- och rehabiliteringscentrum.

Åtgärder att vidta för kommissionen:

²⁷ Beslut nr 647/96/EG och 645/96/EG.

Kommissionen bör undersöka möjligheterna att skapa fristäder för de drabbade inom ramen för programmet Ungdom för Europa²⁸, och om möjligt engagera deltagarna i den nya europeiska volontärtjänsten några av dessa rehabiliteringsprojekt.

Att utbyta erfarenheter och bra metoder bland annat för hur rehabiliteringscentrum kan upprättas (t.ex. med hjälp av socialarbetare som bedriver uppsökande arbete) och för hur konfidentiella uppgifter skall skyddas.

II.5 d: Arbetsförhållanden

Utöver vad som angavs i rekommendationerna från Wien-konferensen, bör *arbetsförhållanden, särskilt med avseende på au pair-flickor, bar- och restauranganställda och anställda vid vissa hälsoinrättningar, mfl. uppmärksammas särskilt. Det bör på dessa områden ställas juridiska krav på arbetsgivarna i samband med etableringsrätten inom Europeiska unionen.*

I vissa medlemsstater har särskilda krav på arbetsvillkoren för au pair-flickor införts i syfte att förebygga att flickor utnyttjas.

Alla medlemsstater genomför kontroller av arbets- och hälsoförhållanden i restauranger, barer och på hotell. Genom dessa kontroller kan fall av ofrivillig prostitution uppdagas.

Medlemsstaterna kan kräva intyg om gott anseende och godandel för arbetsgivare i barer, dansställen och massageinrättningar liksom för dem som driver äktenskapsförmedlingar eller s.k. eskortservice, eller anordnar transporter av invandrare. Om en medlemsstat kräver sådana intyg måste de godkänna intyg som utfärdats i den medlemsstat från vilken personen kommer, i enlighet med gemenskapens direktiv och mot bakgrund av gemenskapens etableringsrätt²⁹.

Åtgärder att vidta för medlemsstaterna:

Medlemsstaterna bör utbyta uppgifter om bästa praxis vad gäller krav på arbetsförhållanden för au pair-flickor.

För att offren skall kunna identifieras och beredas hjälp bör det skapas en samordning mellan de organ som utför kontroller av arbets- och hälsoförhållanden å ena sidan och de rättstillämpande myndigheterna å andra sidan.

Medlemsstaterna bör göra en bedömning av effektiviteten hos de intyg som krävs för arbetsgivare, om nödvändigt genom kontakt med den myndighet som utfärdat intyget i fråga.

Medlemsstaterna bör bedöma om direktiv 64/221 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa (genomförande av artikel 56 i Romfördraget) tillämpas effektivt.

Åtgärd att vidta för kommissionen:

²⁸ Ungdom för Europa är ett program som främjar ett aktivt medborgarskap hos unga människor. Det uppmuntrar också till samarbete mellan medlemsstaterna i ungdomsfrågor.

²⁹ Direktiven 68/367, 75/368 och 82/470.

Kommissionen bör uppmantra medlemsstaterna att göra en bedömning av effektiviteten hos de intyg som krävs för arbetsgivare, och om nödvändigt vidta åtgärder.

II.5 e: Utbildning inom det sociala området

Utöver vad som anges i rekommendationerna från Wien-konferensen bör *program för utbildning av personal inom vård och socialtjänst skapas eller vidareutvecklas, dels för att förbättra färdigheten att ta hand om offren för människohandeln, dels för att förbättra språkkunskaper, så att offren kan omhändertas på ett så effektivt sätt som möjligt.*

Sedan offren beviljats uppehållstillstånd måste de ges möjlighet till utbildning och förberedelse för ett nytt liv. Detta är en förutsättning för en social rehabilitering och återanpassning till yrkeslivet. I detta sammanhang behövs specialutbildning för dem som arbetar inom vårdyrken och sociala yrken.

Den utbildning för lärare och kursledare och de åtgärder för informationsutbyte som utvecklats inom Socrates-programmet skulle här kunna fylla en funktion. Vuxenutbildning skulle också kunna ställas till förfogande för offren inom ramen för Socrates-programmet³⁰.

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

Medlemsstaterna bör stödja utbildningsprogram på lokal eller nationell nivå för personal inom vårdyrken och sociala yrken.

Åtgärder att vidta för kommissionen:

Kommissionen bör undersöka möjligheterna att genomföra sådana utbildningsprogram inom ramen för Socrates- eller Leonardo-programmen.

Socrates- eller Leonardo-programmen bör utnyttjas för att ställa vuxenutbildning till förfogande för offren.

DEL III: SAMARBETE MED TREDJE LAND

Bland huvudsystema för gemenskapens utvecklingssamarbete finns kampen mot fattigdom och främjande av demokrati och mänskliga rättigheter samt främjande av en hållbar utveckling³¹. Problemet med människohandel har en direkt koppling till alla dessa tre syften.

³⁰ Sokrates är ett flerårigt program som Europeiska unionen inrättat inom området för allmän utbildning. Dess viktigaste insatser är studentutbytet under det s.k. Erasmus-programmet samt partnerskapssamarbetet mellan skolor (den nya "Comenius"-åtgärden). Programmen lämnar emellertid också plats för initiativ på utbildningsområdet, bland annat för att prova ny pedagogik och sprida kunskap om bra metoder.

Leonardo är ett flerårigt program för yrkesutbildning. Dess viktigaste inslag är att sprida kunskap hos kursledare om europeiska angelägenheter samt utbytet av unga arbetstagare. Även detta program lämnar utrymme för att prova ny pedagogik och sprida kunskap om bra metoder.

Inom båda programmen kommer arbete att bedrivas för att följa upp Europeiska året för livslångt lärande.

³¹ Fördraget om Europeiska unionen, artikel 130u.

Strömmarna av kvinnor från tredje land till Europeiska unionen är inte det enda problemet som behöver åtgärdas, eftersom detta bara utgör en liten del av en mycket större internationell handel. Människohandeln för sexuella syften är mycket utbredd både inom enskilda utvecklingsländer (från landsbygd till städer eller stora trafikcentrum) och från ett utvecklingsland till ett annat, i fall där det senare har en utvecklad sexindustri. En växande handel mellan tredje länder tycks också kunna konstateras, med de nya oberoende staterna i Öst- och Centraleuropa som ursprungsländer.

De redskap som i dag används omfattar bland annat samarbete med statliga myndigheter i ursprungsländerna och finansiering, genom poster i gemenskapsbudgeten, av icke-statliga organisationers arbete (särskilt med anknytning till mänskliga rättigheter) och andra insatser från medborgarnas sida. Dessa insatser bör utvecklas ytterligare, samtidigt som man utnyttjar bestämmelserna om dialog i frågor som rör mänskliga rättigheter med regeringarna i tredje land. Dessa bestämmelser finns införda i den nya generationen av avtal mellan gemenskapen och tredje land. Det är ursprungsländerna som är gemenskapens viktigaste samarbetspartner i denna fråga, och det är därför särskilt viktigt att bygga ut dialogen med nationella myndigheter och institutioner i dessa länder. Gemenskapen bör också sträva efter att bidra till samarbete mellan tredje länder i de områden som berörs³².

Åtgärd att vidta för gemenskapen och kommissionen:

Kommissionen och gemenskapen bör överväga att där så är möjligt utnyttja avtalen med tredje land för att diskutera kvinnohandeln och möjligheter att vidta gemensamma åtgärder mot denna.

Rekommendationer från Wien-konferensen

Stödprogram och särskilda åtgärder bör utvecklas för att underlätta offrens återanpassning till samhället i ursprungslandet och för att motverka social utslagning, bland annat genom bättre användning av eller större räckvidd för diverse gemenskapsprogram inom ramen för utvecklingssamarbetet och avtalen med tredje land.

Medlemsstaterna och EU bör ge stöd till initiativ i ursprungsländerna som syftar till en full återanpassning av offren.

III.1: CENTRAL OCH ÖSTEUROPA OCH DE NYA OBEROENDE STATERNA

De bakomliggande orsakerna till människohandeln behandlas inom befintliga program, bl.a. genom bidrag till stabilisering av pluralistiska och demokratiska processer och därmed stöd till det övergripande ekonomiska och politiska reformarbetet. Ett antal olika åtgärder för att främja och skydda mänskliga rättigheter för kvinnor och barn³³ finansieras redan idag, särskilt inom ramen för demokratiseringsprogrammen inom Phare och Tacis, vars huvudmål är att stödja samhällsutvecklingen i Central- och Östeuropa och i de nya oberoende staterna genom att stödja demokratiskt flerpartisystem, mänskliga rättigheter, rättsstatsprinciper och frihet på det ekonomiska området. Inom några områden har handeln med kvinnor tagits upp som ett specifikt problem, bland annat i samband med frågor som rör mänskliga rättigheter, medborgerliga friheter, lika möjligheter, icke-diskriminering, tillgång till utbildning och medier och förvaltning av polis- och

³² Visst stöd har redan getts till återanpassning av kvinnor som varit offer för människohandel mellan asiatiska länder.

³³ Genom budgetposter under kapitel B7-7: Europeiskt initiativ för demokrati och mänskliga rättigheter

rättsväsendet. Ett särskilt projekt för att förbygga handel med kvinnor inleddes inom 1994 års demokratiseringsprogram, som leddes av "Stichting Tegen Vrouwhandel" och deras samarbetspartner i Tjeckien och Polen.

Viktiga är också de s.k. LIEN-programmen, som ryms inom ramen för Phare och Tacis och som syftar till att stödja sådana initiativ som tas av icke-statliga organisationer till förmån för mindre gynnade befolkningsgrupper i Central- och Östeuropa. I detta sammanhang nämns särskilt målet att hjälpa kvinnor till en bättre hälsa, bättre ställning i samhället samt tillgång till yrkesutbildning och sysselsättning. Programmen riktar sig också till marginaliserade grupper, såsom gatubarn, hemlösa, svårt sjuka, narkotikamissbrukare och andra missgynnade grupper, i syfte att ge dessa tillgång till grundläggande vård och bättre levnadsvillkor i övrigt och bidra till deras återanpassning.

Åtgärder att vidta för gemenskapen och kommissionen:

De demokratibefrämjande programmen och LIEN-programmen inom Phare och Tacis bör utnyttjas ytterligare.

Ett utnyttjande av gemenskapsprogrammen inom ramen för tilläggsprotokollen till Europaavtalen med de central- och östeuropeiska länderna bör uppmuntras.

Med hjälp av Phare- och Tacis-programmen, och som en del av rådgivningen på det politiska området, bör man i de central- och östeuropeiska länderna och i de nya oberoende staterna verka för att utveckla den rättsliga ramen för ett gränsöverskridande samarbete mot illegal invandring. De nya program som inrättats under den tredje pelaren skall också tas till vara i detta sammanhang.

De icke-statliga organisationerna bör upplysas om att anslag till demokratiprogrammet under avdelning B7-7 i budgeten också kan användas för att ge stöd till offer för människohandel, till exempel genom kampanjer för att förebygga människohandel, upprättande av vårdcentrum där tystnadsplikt iakttas, socialt, medicinskt och psykologiskt stöd till offren, inrättande av heltäckande program för att återanpassa offren till samhället, eventuellt i ursprungslandet, genom yrkesförberedande utbildning och juridiskt stöd, och genom skapande av utbildningar i mänskliga rättigheter med särskild tonvikt på problemet med handeln med kvinnor och barn.

Budgetposten för stöd till organisationer som erbjuder konkret hjälp till offer för kränkningar av de mänskliga rättigheterna (B7-707) bör tas tillvara för att stödja offren för människohandel (det kan vara hjälp i form av rehabilitering, juridisk rådgivning, hälsovård och annat stöd till offer för brott mot de mänskliga rättigheterna).

Stödet till viss verksamhet som bedrivs av organisationer med människorättsfrämjande målsättningar (B7-7040) kan inriktas specifikt på bekämpning av människohandel.

Åtgärd att vidta för Europeiska unionen:

EU bör förbättra polissamarbetet och det rättsliga samarbetet, i synnerhet med länderna i Central- och Östeuropa, inom ramen för den strukturerade dialogen i rättsliga och inrikes frågor.

III.2 AFRIKA, VÄSTINDIEN OCH STILLAHAVSOMRÅDET (AVS-LÄNDERNA)

De bakomliggande orsakerna till människohandeln, såsom fattigdom, arbetslöshet och problem inom hälsoområdet, inklusive prostituerades hälsa, behandlas inom ramen för befintliga program. Genom en särskild budgetpost till stöd för mänskliga rättigheter³⁴ kunde ett förberedande seminarium och förberedande studier finansieras, jämte delar av resekostnaderna till den konferens som hölls i Stockholm i augusti 1996 om sexuellt utnyttjande av barn. Genom denna insats kunde företrädare för organisationer från utvecklingsländer delta i konferensen. Delfinansiering av projekt som startats av icke-statliga organisationer har också förekommit, bland annat projekt för upplysning och omhändertagande av gatubarn, kvinnliga prostituerade och offer för människohandel. Dessutom har stöd getts till nätverk av icke-statliga organisationer som arbetar till förmån för kvinnor och till organisationer som deltar i kampen mot Aids och andra sexuellt överförbara sjukdomar.

Åtgärder att vidta för gemenskapen och kommissionen:

Europeiska utvecklingsfonden bör utnyttjas för nya områden, såsom förbättring av lagstiftning, utbildning av personal inom polis- och rättsväsendet rörande handeln med kvinnor, samt åtgärder för att sprida kunskap om och förebygga denna handel.

En dialog med AVS-länderna i detta ämne bör främjas. Denna dialog bör ta sin utgångspunkt i kommissionens erfarenhet från kampen mot droger. En föredragande för AVS bör utses att inleda denna dialog vid nästa gemensamma församling.

Ett pilotprojekt som skall inledas i ett utvalt land och som skall drivas i samarbete med icke-statliga organisationer, medlemsstater och internationella organisationer bör också ges stöd. Projektet kan avse förebyggande av människohandel, utbildning i detta ämne samt rehabilitering. I det sammanhanget kan eventuellt några av offren för handeln ges en aktiv roll i sin egen rehabilitering, till exempel genom att förbereda och delta i informationskampanjer på nationell nivå.

Man bör också, tillsammans andra berörda parter (såsom icke-statliga organisationer, medlemsstater och internationella organisationer) och med stöd av några enskilda budgetposter³⁵, välja ut och inleda motivationsskapande åtgärder och forsknings- och pilotprojekt (avseende rehabilitering, upplysning och arbete för att stärka medvetenheten i syfte att förebygga människohandel, genom att särskilt rikta åtgärden på vissa grupper och vissa berörda myndigheter).

III. LÄNDER I ASIEN, LATINAMERIKA OCH MEDELHAVSOMRÅDET

Inom gemenskapens utvecklingssamarbete med länder i Asien, Latinamerika och Medelhavsområdet ryms ett antal åtgärder genom vilka man försöker behandla de bakomliggande orsakerna till människohandeln. Det har alltid lagts stora resurser på landsbygdsutveckling, i syfte att bekämpa fattigdom, skapa inkomstkällor nära människors hem och därmed motverka en

³⁴ B7-702 - Mänskliga rättigheter och demokrati i utvecklingsländerna

³⁵ B7-702 Mänskliga rättigheter och demokrati i utvecklingsländerna.
B7-6000 Gemenskapens deltagande i åtgärder till förmån för utvecklingsländer som genomförs av icke-statliga organisationer.
B7-611 Kvinnors roll i utvecklingen.
B7-633 Små lån till kvinnor i utvecklingsländer.
B7-641 Rehabiliterings- och återuppbyggnadsåtgärder för utvecklingsländerna.
B7-6211 Hälsoprogram för bekämpning av HIV/AIDS i utvecklingsländerna.

ofrivillig folkförflyttning. Könnsfrågor har nu getts en särskild uppmärksamhet i detta sammanhang, och man arbetar här för att stärka kvinnans ställning i samhället och möjlighet till egna inkomster, samt för att ge kvinnor en aktiv del i beslutsfattandet både i familjen och i samhället. Ett antal program för positiv särbehandling syftar till att höja kvinnornas låga status, ge flickor bättre möjligheter att lära sig läsa och skriva och till övrig grundläggande utbildning samt till att i allmänhet stärka kvinnors medvetenhet och självförtroende.

De gemenskapsfinansierade program som avser områden med stadsbebyggelse är främst inriktade på mindre gynnade samhällen, där risken är störst för att kvinnor skall utnyttjas sexuellt. I demokratiprogrammet inom Meda³⁶ ges utrymme för positiv särbehandling, om denna sker i syfte att stärka ansvaret för de mänskliga och demokratiska rättigheterna, inklusive kvinnors rättigheter, och ett program i Centralamerika (till vilket 4 miljoner ecu avsatts) har som syfte att ge ny utbildning till unga kvinnor som utnyttjats sexuellt. Genom programmen för utveckling i städer ges stöd till nätverk i lokalsamhällen, lån till inkomstbringande verksamhet, stöd till åtgärder mot droger samt till att bilda solidaritetsgrupper för kvinnor. En särskild prioritet ges åt stödcentraler där gatubarn kan erbjudas rehabilitering och utbildning. Gatubarn, i synnerhet flickor, löper nämligen ofta en särskilt stor risk att utnyttjas sexuellt.

Åtgärder att vidta för kommissionen:

Kommissionen bör tillsammans med andra berörda parter (såsom icke-statliga organisationer, medlemsstater och internationella organisationer) identifiera berörda icke-statliga organisationer i Medelhavsområdet, Asien och Latinamerika, till exempel kvinnoföreningar.

Kommissionen bör också verka för att ett projekt som rör människohandel förs in under demokratiprogrammet inom Meda, och använda andra berörda budgetposter³⁷ för att starta eller ge stöd till motivationsskapande åtgärder, forsknings- och pilotprojekt (avseende rehabilitering, upplysning och arbete för att stärka medvetenheten i syfte att förebygga människohandel, genom att särskilt rikta åtgärden på vissa grupper och vissa berörda myndigheter), samt projekt som syftar till att återanpassa offren i ekonomiskt och socialt avseende.

Åtgärd att vidta för gemenskapen:

Gemenskapen bör verka för en dialog om sexuellt utnyttjande, och därvid använda sig av avtalen med tredje land där så är möjligt.

³⁶ Kommissionen har inom ramen för det programmet redan gett bidrag till en icke-statlig organisation som heter "El Taller" och är baserad i Tunisien. Denna organisation arbetar med att upprätta en permanent domstol för fall där kvinnor utsätts för våld.

³⁷ B7-611 Kvinnors roll i utvecklingen.
B7-633 Små lån till kvinnor i utvecklingsländer.
B7-703 Mänskliga rättigheter. Kommissionen avser också undersöka möjligheterna att utnyttja budgetposter inom ramen för det allmänna utvecklingssamarbetet för att täcka projekt av detta slag.

DEL IV: SLUTSATS

Den fråga som här diskuteras har hamnat högt uppe på den europeiska dagordningen, tack vare Europarådets och Europaparlamentets initiativ och tack vare kommissionens konferens i Wien. Åtgärder har börjat utformas, och dessa åtgärder behöver färdigställas och genomföras så snart som möjligt. Det särskilt gynnsamma läge för insatser som nu råder får inte gå förlorat, och vi måste här finna ett konsekvent och långsiktigt sätt att angripa problemen på europeisk nivå, och de åtgärder som kommissionen föreslår i detta dokument³⁸ behöver nu diskuteras i lämplig forum. Kommissionen konstaterar också med tillfredsställelse att problemet kommer att prioriteras även under det kommande nederländska ordförandeskapet³⁹, och kommer på samma sätt att prioritera sina kontakter med de icke-statliga organisationerna.

Inom området för den tredje pelaren har en kontinuitet i åtgärderna kunnat säkerställas genom att människohandel av rådet (rättsliga och inrikes frågor) förts in som ett av de prioriterade åtgärderna inom det fleråriga arbetsprogrammet, och detta skall ses vid sidan av de övriga, viktiga initiativ som för närvarande är igång. Det finns behov av en liknande långsiktig strategi på en del andra områden, där målen måste definieras och genomförandet utvärderas på vanligt sätt.

Om vi på allvar skall kunna bekämpa denna handel måste tillräckliga resurser ställas till förfogande, både av EU och på nationell nivå. I detta avseende är det ett positivt tecken och ett tecken på erkännande av problemet att

Europaparlamentet planerar en avsättning av 3 miljoner ecu till förmån för utnyttjade kvinnor och barn, vilken förväntas röstas igenom i december 1996.

Kommissionen är av den bestämda övertygelsen att alla EU-institutioner och medlemsstater måste fortsätta spela en aktiv roll i kampen mot det allvarliga och växande problemet med kvinnohandel.

³⁸ Se förteckningen i bilaga 1.

³⁹ Kommissionen ger sitt fulla stöd till den ministerkonferens om människohandel som skall hållas i Haag 1997.

BILAGA 1: Förteckning över samtliga åtgärder i meddelandet

DEL II: UTVECKLING AV EN INTEGRERAD POLITIK AV TVÄRFACKLIG KARAKTÄR

II.1 TVÄRFACKLIGA FÖRSLAG

II.1 a: STOP-programmet mot människohandel

Åtgärd att vidta för EU:

- Den gemensamma insatsen inom ovan nämnda program bör snabbt antas och genomföras.

II.1 b: Behovet av förbättrad forskning och information

Åtgärder att vidta för gemenskapen och kommissionen:

- Man bör så vitt möjligt använda och utveckla gemenskapens sociala budgetposter för att genomföra utredningar på ovan nämnda områden tillsammans med studier om människohandelns betydelse för spridningen av av sexuellt överförbara sjukdomar och narkotikamissbruk. Med hjälp av särskilda arbetsgrupper sammansatta av fältarbetare och forskare bör man fastställa de områden som skall prioriteras för specialiserad forskning.
- Gemenskapsfinansierade forskningsrön skall offentliggöras och göras tillgängliga.

Åtgärd att vidta för EU:

- Man bör bestämma vilka studier som är lämpliga att genomföra inom STOP-programmet och därvid ta särskild hänsyn till det kommande arbetet inom Europols narkotikaenhet.

II.1 c: Samarbete och samordning

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

- Man bör överväga hur insamlingen av data på nationell nivå kan förbättras och hur kommunikationen mellan berörda grupper och myndigheter kan etableras.

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna och kommissionen:

- En nära samordning av arbetet inom Europarådet måste åstadkommas.

Åtgärd att vidta för EU och kommissionen:

- Tillsammans med andra internationella organisationer bör man överväga ett samordnat förhållningssätt och eventuella gemensamma åtgärder.
- Man bör intensifiera dialogen med och stimulera till att det bildas nätverk av icke-statliga organisationer som arbetar i olika länder, både i och utanför EU.

II.1 d: Informationskampanjer

Åtgärder att vidta för gemenskapen och kommissionen:

- Med den budgetansvariga myndighetens stöd bör man söka vägar för att öka de ekonomiska bidragen till de icke-statliga organisationernas informationsarbete.
- Man bör stödja informationskampanjer till hjälp för de drabbade.
- Man bör stödja informationskampanjer i syfte att avskräcka potentiella kunder.

Åtgärd att vidta för gemenskapen och medlemsstaterna:

- I överensstämmelse med gemenskapens fjärde handlingsprogram om lika möjligheter på medellång sikt bör man främja inrättandet av informationssystem för de drabbades rättigheter. Medlemsstaterna skall regelbundet utbyta information om hur man skall komma till rätta med missbruk i samband med människohandel.

Åtgärd att vidta för kommissionen:

- Tillsammans med medlemsstaterna bör man överväga samordnade informationskampanjer om människohandel med EU:s representationskontor i tredje land.

II.1 e: Utbildning

Åtgärder:

- se i synnerhet: II.2.a - Utbildning om invandring
 II.4.b - Utbildning inom de rättstillämpande myndigheterna
 II.5.e - Utbildning inom det sociala området

II. 2: INVANDRING

II.2 a: Utbildning om invandring

Åtgärd att vidta för EU:

- STOP-programmet bör användas för utbildning av invandrarpersonal.
- Man bör i linje med det fleråriga Sherlock-programmet genomföra utbildningsinsatser rörande falska identitetshandlingar.

Åtgärd att vidta för kommissionen:

- Man bör lägga fram förslag om ett flerårigt utbildnings- och utbytesprogram för personal med ansvar för invandring, asyl och yttre gränser och som tar hänsyn till behovet av särskild utbildning för den personal som handlägger dessa ärenden med anknytning till bekämpningen och förebyggandet av kvinnohandel.

II.2 b: Tillfälligt uppehållstillstånd

Åtgärd att vidta för EU:

- Man bör snarast komma överens om ett utkast till gemensamt förslag om tillfälligt uppehållstillstånd för de drabbade.

II.3: RÄTTSLIGT SAMARBETE

II.3 b: Nationell lagstiftning

Åtgärder att vidta för Europeiska unionen

- Europeiska unionen bör genomföra det förslag som ingår i STOP-programmet och som syftar till att samla information om medlemsstaternas lagstiftning på området, bidra till att en utvärdering av lagstiftningen och underlätta rättsligt samarbete i frågan.
- Europeiska unionen bör söka vägar för att uppmuntra de tredje länder från vilka kvinnor transporterats att införa lagstiftning mot förövarna av människohandel och effektivt tillämpa denna lagstiftning.

II.3 c: En ny EU-rättsakt

Åtgärder att vidta för EU och medlemsstaterna

- EU och medlemsstaterna bör enas om en gemensam åtgärd för rättsligt samarbete i frågan om kvinnohandel och överväga möjligheten till gränsöverskridande jurisdiktion vad gäller människohandel.

II.3. d Påföljder

- **Åtgärd att vidta för medlemsstaterna**

Medlemsstaterna uppmanas att överväga strängare straff för människohandel, vilka står i proportion till brottets allvarliga natur.

II.4 POLISSAMARBETE

II.4 a: Samarbete och kommunikation

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

- Medlemsstaterna bör sträva efter att snabbt ratificera Europokonventionen.

Åtgärd att vidta för EU:

- En förteckning över särskilda kompetensområden bör upprättas av Europols narkotikaenhet, så att kontaktpunkter på nationell nivå skapas.

II.4 b: Utbildning inom de rättstillämpande myndigheterna

Åtgärder att vidta för EU och medlemsstaterna

- Inom ramen för STOP-programmet bör de aspekter som tagits upp ovan integreras i utbildningsprogrammen för rättstillämpande personal.
- Medvetandet inom polisen om offrens faktiska situation bör stärkas, till exempel genom utbildningsprogram som genomförs gemensamt med de organisationer som ger hjälp till offren för människohandel.
- Utbildning bör anordnas i de språk som offren talar. Om inte annat bör tolkhjälp ställas till förfogande.

- Gemensamma utbildningsaktiviteter bör anordnas tillsammans med de organisationer som ger hjälp till de drabbade.
- Utbildning om människohandel bör anordnas inom ramen för Oisin-programmet för rättstillämpande personal.

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

- Medlemsstaterna bör kunna ställa utbildad kvinnlig personal till förfogande om offren så önskar, och upplysa offren om att denna möjlighet finns.

II.4 c: Tredje land

Åtgärder att vidta för EU och medlemsstaterna:

- Kurser bör göras öppna för tjänstemän från Central- och Östeuropa, och de förteckningar över kontaktpunkter som upprättas inom Europols narkotikaenhet bör utvidgas till att omfatta även tjänstemän och enheter i icke-medlemsländer.
- De sambandstjänstemän från medlemsstaterna som arbetar i ursprungsländerna för handeln bör tas tillvara på bästa möjliga sätt, särskilt vad gäller resursfördelning, i syfte att stärka samarbetet med lokala rättstillämpande myndigheter.

II.5: SOCIALA ASPEKTER OCH SYSSLESÄTTNINGASPEKTER

II.5 a: Program på det sociala området

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

- Utveckling på lokal och nationell nivå av stödprogram, program mot social utslagning och åtgärder för återanpassning.

Åtgärder att vidta för kommissionen:

- Gemenskapen bör, i samarbete med medlemsstaterna, till fullo utnyttja de möjligheter att hjälpa offren som det nya Integra-programmet erbjuder.
- De möjligheter att erbjuda utsatta människor utbildning som ges genom Leonardo-programmet bör också tas tillvara.
- Följande två program bör utnyttjas till stöd för offren för människohandeln: Åtgärdsprogrammet för gemenskapen för att förebygga Aids och andra överförbara sjukdomar inom ramen för verksamheten på folkhälsoområdet och Åtgärdsprogrammet för gemenskapen för främjande av och upplysning, undervisning och utbildning om hälsa inom ramen för verksamheten på folkhälsoområdet.

II.5. c Mottagnings- och rehabiliteringscentrum

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

- Alla medlemsstater bör främja upprättandet av mottagnings- och rehabiliteringscentrum.

Åtgärder att vidta för kommissionen:

- Kommissionen bör undersöka möjligheterna att skapa fristäder för de drabbade inom ramen för programmet Ungdom för Europa, och om möjligt engagera deltagarna i den nya europeiska volontärtjänsten några av dessa rehabiliteringsprojekt.
- Att utbyta erfarenheter och bra metoder bland annat för hur rehabiliteringscentrum kan upprättas (t.ex. med hjälp av socialarbetare som bedriver uppsökande arbete) och för hur konfidentiella uppgifter skall skyddas.

II.5 d: Arbetsförhållanden

Åtgärder att vidta för medlemsstaterna:

- Medlemsstaterna bör utbyta uppgifter om bästa praxis vad gäller krav på arbetsförhållanden för au pair-flickor.
- För att offren skall kunna identifieras och beredas hjälp bör det skapas en samordning mellan de organ som utför kontroller av arbets- och hälsoförhållanden å ena sidan och de rättstillämpande myndigheterna å andra sidan.
- Medlemsstaterna bör göra en bedömning av effektiviteten hos de intyg som krävs för arbetsgivare, om nödvändigt genom kontakt med den myndighet som utfärdat intyget i fråga.
- Medlemsstaterna bör bedöma om direktiv 64/221 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa (genomförande av artikel 56 i Romfördraget) tillämpas effektivt.

Åtgärd att vidta för kommissionen:

- Kommissionen bör uppmuntra medlemsstaterna att göra en bedömning av effektiviteten hos de intyg som krävs för arbetsgivare, och om så krävs vidta åtgärder.

II.5 e: Utbildning inom det sociala området

Åtgärd att vidta för medlemsstaterna:

- Medlemsstaterna bör stödja utbildningsprogram på lokal eller nationell nivå för personal inom vårdyrken och sociala yrken.

Åtgärder att vidta för kommissionen:

- Kommissionen bör undersöka möjligheterna att genomföra sådana utbildningsprogram inom ramen för Socrates- eller Leonardo-programmen.

Socrates- eller Leonardo-programmen bör utnyttjas för att ställa vuxenutbildning till förfogande för offren.

DEL III: SAMARBETE MED TREDJE LAND

Åtgärd att vidta för gemenskapen och kommissionen:

- Kommissionen och gemenskapen bör överväga att där så är möjligt utnyttja avtalen med tredje land för att diskutera kvinnohandeln och möjligheter att vidta gemensamma åtgärder mot denna.

III.1: CENTRAL- OCH ÖSTEUROPA OCH DE NYA OBEROENDE STATERNA

Åtgärder att vidta för gemenskapen och kommissionen:

- De demokratibefrämjande programmen och LIEN-programmen inom Phare och Tacis bör utnyttjas ytterligare.
- Ett utnyttjande av gemenskapsprogrammen inom ramen för tilläggsprotokollen till Europaavtalen med de central- och östeuropeiska länderna bör uppmuntras.
- Med hjälp av Phare- och Tacis-programmen, och som en del av rådgivningen på det politiska området, bör man i de central- och östeuropeiska länderna och i de nya oberoende staterna verka för att utveckla den rättsliga ramen för ett gränsöverskridande samarbete mot illegal invandring. De nya program som inrättats under den tredje pelaren skall också tas till vara i detta sammanhang.
- De icke-statliga organisationerna bör upplysas om att anslag till demokratiprogrammet under avdelning B7-7 i budgeten också kan användas för att ge stöd till offer för människohandel, till exempel genom kampanjer för att förebygga människohandel, upprättande av vårdcentrum där tystnadsplikt iakttas, socialt, medicinskt och psykologiskt stöd till offren, inrättande av heltäckande program för att återanpassa offren till samhället, eventuellt i ursprungslandet, genom yrkesförberedande utbildning och juridiskt stöd, och genom skapande av utbildningar i mänskliga rättigheter med särskild tonvikt på problemet med handeln med kvinnor och barn.
- Budgetposten för stöd till organisationer som erbjuder konkret hjälp till offer för kränkningar av de mänskliga rättigheterna (B7-707) bör tas tillvara för att stödja offren för människohandel (det kan vara hjälp i form av rehabilitering, juridisk rådgivning, hälsovård och annat stöd till offer för brott mot de mänskliga rättigheterna).
- Stödet till viss verksamhet som bedrivs av organisationer med människorättsfrämjande målsättningar (B7-7040) kan inriktas specifikt på bekämpning av människohandel.

Åtgärd att vidta för Europeiska unionen:

- EU bör förbättra polissamarbetet och det rättsliga samarbetet, i synnerhet med länderna i Central- och Östeuropa, inom ramen för den strukturerade dialogen i rättsliga och inrikes frågor.

III.2 AFRIKA, VÄSTINDIEN OCH STILLA HAVET (AVS-LÄNDERNA)

Åtgärder att vidta för gemenskapen och kommissionen:

- Europeiska utvecklingsfonden bör utnyttjas för nya områden, såsom förbättring av lagstiftning, utbildning av personal inom polis- och rättsväsendet rörande handeln med kvinnor, samt åtgärder för att sprida kunskap om och förebygga denna handel.

- En dialog med AVS-länderna i detta ämne bör främjas. Denna dialog bör ta sin utgångspunkt i kommissionens erfarenhet från kampen mot droger. En föredragande för AVS bör utses att inleda denna dialog vid nästa gemensamma församling.
- Ett pilotprojekt som skall inledas i ett utvalt land och som skall drivas i samarbete med icke-statliga organisationer, medlemsstater och internationella organisationer bör också ges stöd. Projektet kan avse förebyggande av människohandel, utbildning i detta ämne samt rehabilitering. I det sammanhanget kan eventuellt några av offren för handeln ges en aktiv roll i sin egen rehabilitering, till exempel genom att förbereda och delta i informationskampanjer på nationell nivå.
- Man bör också, tillsammans andra berörda parter (såsom icke-statliga organisationer, medlemsstater och internationella organisationer) och med stöd av några enskilda budgetposter⁴⁰, välja ut och inleda motivationsskapande åtgärder och forsknings- och pilotprojekt (avseende rehabilitering, upplysning och arbete för att stärka medvetenheten i syfte att förebygga människohandel, genom att särskilt rikta åtgärden på vissa grupper och vissa berörda myndigheter).

III. LÄNDER I ASIEN, LATINAMERIKA OCH MEDELHAVSOMRÅDET

Åtgärder att vidta för kommissionen:

- Kommissionen bör tillsammans med andra berörda parter (såsom icke-statliga organisationer, medlemsstater och internationella organisationer) identifiera berörda icke-statliga organisationer i Medelhavsområdet, Asien och Latinamerika, till exempel kvinnoföreningar.
- Kommissionen bör också verka för att ett projekt som rör människohandel förs in under demokratiprogrammet inom Meda, och använda andra berörda budgetposter⁴¹ för att starta eller ge stöd till motivationsskapande åtgärder, forsknings- och pilotprojekt (avseende rehabilitering, upplysning och arbete för att stärka medvetenheten i syfte att förebygga människohandel, genom att särskilt rikta åtgärden på vissa grupper och vissa berörda myndigheter), samt projekt som syftar till att återanpassa offren i ekonomiskt och socialt avseende.

Åtgärd att vidta för gemenskapen:

- Gemenskapen bör verka för en dialog om sexuellt utnyttjande, och därvid använda sig av avtalen med tredje land där så är möjligt.

BILAGA 2: Utdrag ur ledande skrifter om människohandel

1. Rådets (rättsliga och inrikes frågor) rekommendationer från 1993 om människohandel i prostitutionssyfte (rådets pressmeddelande 10550/93 av den 29-30 november 1993)

Rekommendation nr 1

För att koppleri skall kunna bekämpas, och de nätverk som utnyttjar prostituerade upplösas, krävs det att polisen har tillgång till bästa möjliga information om andra länders lagstiftning och om de metoder för brottsbekämpningen och den praxis som poliskårena i andra länder använder. Rådet rekommenderar att därför bilaterala initiativ tas för att komplettera polistjänstemäns utbildning i detta avseende.

Rekommendation nr 2

En effektiv kamp mot utnyttjandet av prostituerade kan kräva att information sammanförs på nationell nivå. Rådet rekommenderar därför att de nationella myndigheterna undersöker möjligheten att skapa strukturer för samordning av information på nationell nivå och möjligheten att utveckla internationellt utbyte av denna information.

Rekommendation nr 3

Rådet vill understryka behovet av att utveckla den insamling och distribution av upplysningar inom området som utförs av sambandstjänstemän som har allmänna befogenheter och som är placerade i någon av unionens medlemsstater eller i något av ursprungsländerna för handeln.

Rekommendation nr 4

Eftersom de flesta länder inte har några särskilda bestämmelser i sin lagstiftning för just människohandel i prostitutionssyfte, vill rådet betona värdet av informationsinsatser riktade till ambassader och konsulat, och till de myndigheter som ansvarar för gränskontroll för att, särskilt i samband med ansökningar om visum, kunna förebygga utnyttjande av prostitution.

Rekommendation nr 5

Rådet beslutar att insatserna mot människohandel i prostitutionssyfte skall intensifieras inom ramen för samarbetet i administrativa och polisiära frågor samt i frågor om rättstillämpning, invandring och inresa.

2. Deklarationen och handlingsprogrammet (A/CONF 157/23) från världskonferensen om mänskliga rättigheter i Wien, den 14-16 juni 1993

Del 1, §18 Kvinnors och unga flickors rättigheter är en omistlig, integrerad och icke-utbrytbar del av de allmänna mänskliga rättigheterna (...)

Könsrelaterat våld och utnyttjande i alla former, inklusive de former som är uttryck för kulturellt betingade fördomar eller är resultat av en internationell kvinnohandel, är oförenliga med det mänskliga värdet och värdigheten, och måste därför elimineras.

Del 2, §38 Världskonferensen om mänskliga rättigheter understryker vikten av att arbeta för att alla former av utnyttjande av och handel med kvinnor skall upphöra (...)

3. Deklarationen och handlingsprogrammet från den fjärde världskvinnokonferensen i Beijing, Kina, den 4-15 september 1995.

Mål D, ang. Våld mot kvinnor

§122 En effektiv kamp mot sexindustrins handel med kvinnor och unga flickor är en internationell fråga av största vikt. Tillämpningen av 1949 års konvention om bekämpande och avskaffande av människohandel och utnyttjande av prostitution och andra relevanta akter bör ses över och skärpas. Utnyttjandet av kvinnor inom internationella nätverk för prostitution och kvinnohandel har blivit ett allt viktigare inslag i den organiserade brottsligheten. Inom kommissionen för mänskliga rättigheter har den som utsetts till särskild föredragande i frågor om våld mot kvinnor undersökt den här typen av fall, som utgör en ytterligare orsak till kränkningar av kvinnors mänskliga fri- och rättigheter, och föredraganden uppmanas att - inom ramen för sina befogenheter och såsom ett särskilt brådskande fall - behandla frågan om internationell människohandel som står i samband med sexindustrin, liksom frågor som ofrivillig prostitution, våldtäkt, sexuell misshandel och sexturism. Kvinnor och flickor som fallit offer för denna internationella människohandel löper en ökad risk att drabbas av ytterligare våld, oönskade graviditeter eller smittas av sexuellt överförda sjukdomar, inklusive hiv/aids.

Strategiskt mål D3. Eliminera kvinnohandeln och ge stöd till dem som utsatts för våld till följd av människohandel och prostitution (se §130 a-e i texten).

4. Rekommendationer från Europeiska konferensen om kvinnohandel i Wien den 10-11 juni 1996

Rekommendationer från arbetsgruppen för invandringsfrågor

Det råder bred enighet om att invandringspolitiken måste anpassas för att kvinnohandeln mera effektivt skall kunna förebyggas och bekämpas.

För att kvinnohandeln skall kunna bekämpas måste ett effektivare och närmare samarbete komma till stånd mellan destinations-, ursprungs- och transitländerna.

Arbetsgruppen

kräver att man förbättrar och samordnar insamlingen och utbytet av information och statistik i syfte att samla den sakkunskap som finns inom EU:s och andra institutioner under ett tak,

rekommenderar att man stöder forskning med inriktning på aktuella tendenser inom kvinnohandeln,

understryker vikten av att förstärka den utbildning som pågår av myndighetspersonal som handlägger invandringsärenden och ta med kvinnohandeln i kommande fleråriga utbytesprogram.

För att man skall kunna förhindra att eventuella offer för kvinnohandel kommer in i EU, rekommenderar arbetsgruppen för invandringsfrågor

att man ökar vaksamheten hos den myndighetspersonal i medlemsstaterna som utfärdar viseringar, däribland ambassad- och konsulatanställda, så att de har lättare att avslöja misstänkta fall innan viseringar utfärdas med målsättningen att bekämpa organiserad människohandel i ursprungslandet,

att man sprider ökad kunskap bland de potentiella offren i ursprungslandet genom informationskampanjer som fäster uppmärksamheten dels på de möjligheter, begränsningar och enskilda rättigheter som gäller vid legal invandring och de risker som är förknippade med illegal invandring.

I syfte att bekämpa kvinnohandeln efter det att offren kommit in i bestämmelselandet, rekommenderar arbetsgruppen för invandrarfrågor

att man skall ta upp frågan om tillfälligt uppehållstillstånd för de offer som är beredda att uppträda som vittnen vid rättegångar,

att man skall ta upp frågan om stöd till kvinnor som varit utsatta för kvinnohandel och som sänts tillbaka till hemlandet, i synnerhet för att hjälpa dem att återanpassa sig till livet i ursprungslandet,

att man erkänner den viktiga roll som icke-statliga organisationer spelar och främjar samarbetet mellan dessa och statliga organisationer.

Rekommendationer från arbetsgruppen för rättsligt samarbete

Kvinnohandel är en allvarlig form av organiserad brottslighet som speglar ett särskilt förakt för kvinnors rättigheter och är ett angrepp på kvinnors värdighet.

I stället för att koncentrera sig på att definiera verksamheten i juridiska termer är det mer angeläget att ta upp vilka drag den uppvisar och ställa in siktet på förekomsten av missbruk och utnyttjande av de drabbades särskilda utsatthet och beroendeställning, oavsett om dessa till synes samtyckt och oavsett vilka medel och metoder som använts i kvinnohandeln.

Det gemensamma programmet mot rasism och främlingsfientlighet är ett bra exempel på hur man kan angripa frågan om kvinnohandel.

Arbetsgruppen uppmanar Europeiska unionen att, som ett led i det rättsliga samarbetet

utvärdera behovet av åtgärder för att kriminalisera missbruk av kvinnors utsatthet (när de med eller utan samtycke har blivit offer för kvinnohandel som syftar till sexuellt utnyttjande),

sammanställa en förteckning och göra en utvärdering av nationell lagstiftning beträffande lagöversträdelser i samband med kvinnohandel, bl. a. närmare upplysningar om gränsöverskridande jurisdiktion och om antal rättsfall och fällande domar,

stödja ratificeringen och den konkreta tillämpningen av befintliga internationella konventioner om människohandel,

tillämpa bestämmelserna om beslagtagande av tillgångar som förvärvats genom brottslig verksamhet och tvättning av pengar på kvinnohandel,

se till att informationsutbyte sker om kvinnohandel mellan de rättsliga myndigheterna och att det fastställs en rättslig grund för spontant informationsutbyte,

rekommendera att medlemsstaterna inrättar en myndighet för samordning av bekämpningen av kvinnohandel och som skall omfatta företrädare för rättsväsendet, polisen och invandringsmyndigheterna samt andra lämpliga myndigheter och organisationer,

bekräfta att EU:s beslut av den 23 november 1995 om skydd av vittnen i samband med bekämpningen av organiserad brottslighet (och beslutet om enskilda personer som samarbetar med rättsväsendet i bekämpningen av organiserad brottslighet) skall gälla alla vittnen, däribland offren för kvinnohandeln,

säkerställa att offren, genom att de beviljas tillfälligt uppehållstillstånd, står till förfogande så länge som polisutredning och rättegång pågår, säkerställa att det sker en tillfredsställande samordning med invandringsmyndigheterna för att undvika utvisning utan samråd med de myndigheter som utreder kvinnohandelsfall och säkerställa att de drabbade får stöd och andra former av hjälp under den berörda perioden,

understryka behovet av ökat samarbete med de organisationer som bistår de drabbade,

och

överväga åtgärder för att undvika missbruk av Internet med sexuellt utnyttjande som syfte.

Rekommendationer från arbetsgruppen om rättstillämpning och polissamarbete

ALLMÄNT

När man har att göra med kvinnohandel är det kvinnorna som är brottsoffer och skall behandlas som sådana. Det är därför av grundläggande betydelse att offret får stöd.

Det är till väsentlig nytta för utredningen om offren samarbetar och detta måste främjas och underlättas genom lämplig lagstiftning, t. ex. genom att särskilt uppehållstillstånd beviljas och att man kan erbjuda vittneskydd.

Samarbetet mellan olika myndigheter och icke-statliga organisationer måste utökas.

Det måste läggas tonvikt på alla former av människohandel som syftar till sexuellt utnyttjande.

Särskild forskning om kvinnohandel som syftar till sexuellt utnyttjande kommer dessutom inte enbart att bli till nytta för forskningen i allmänhet utan kommer även att göra det möjligt att fastställa särskilda behov och tillvägagångssätt.

Det behövs klara definitioner på såväl nationell som internationell nivå så att man kan avgränsa det problem som skall analyseras och undersökas. Man skall komma ihåg att kvinnohandel inte alltid är kopplad till illegal invandring. Legala invandrare kan också bli offer för människohandel.

Frågan måste få större politisk tyngd så att de nationella myndigheterna kan vidta de åtgärder som krävs.

Frågan måste behandlas tvärfackligt både på det nationella och det internationella planet och samarbete måste ske mellan alla berörda myndigheter. Ingen myndighet kan på egen hand lösa denna komplicerade fråga.

Informationen måste förbättras i ursprungsländerna för att varna potentiella offer och berörda myndigheter.

INSATSER PÅ NATIONELL NIVÅ

De rättstillämpande myndigheterna måste medverka till att öka kännedomen om problemet, både internt och bland andra berörda myndigheter. Stöd måste ges till de insatser som de rättstillämpande myndigheterna inlett.

Det skulle bidra till ett tvärfackligt förhållningssätt om det upprättades en central enhet i var och en av medlemsstaterna genom att man skulle dra nytta av de erfarenheter som redan förvärvats i en del medlemsstater. Man måste se till att alla intresserade myndigheter och icke-statliga organisationer får delta.

Den nationella strategi som bör utarbetas i varje enskilt land bör grunda sig på

- en verklig insikt om hanteringen i olika avseenden genom att man utvecklar en strategisk och operativ analys och därvid inte enbart använder sig av underrättelseuppgifter utan av alla uppgifter och indikatorer som är relevanta i sammanhanget; denna insats bör struktureras på samma sätt överallt, eventuellt med hjälp av IOM:s modell för bekämpning av människohandel,

- en lämplig politik för förebyggande av handeln,

- en politik för rättstillämpningen som inte begränsar sig till brottsutredningar och rättsliga förfaranden (utmätning av straff, beslagtagande av tillgångar och förverkande av egendom som förvärvats på illegal väg) utan som även omfattar administrativa åtgärder (tillstånd, sysselsättningsbestämmelser, skattemässiga åtgärder).

Särskilda utbildningsprogram måste utvecklas för poliser som arbetar med att bekämpa kvinnohandeln (sociala och rättsliga problem, tvätt av pengar, utbildning i psykologi, hur mottagningscentra fungerar).

Kontakterna mellan de drabbade och polisen måste främjas för att öka offrens tilltro till polismännen, särskilt genom språkkurser och bättre förståelse från polisens sida för offrens situation och möjlighet att tillkalla kvinnliga poliser när så önskas.

INSATSER PÅ INTERNATIONELL NIVÅ

Även om man bör fortsätta att delta i alla internationella sammanhang, så är det angeläget att man åstadkommer något på EU-nivå.

En tvärfacklig handlingsplan, som täcker samtliga pelare, bör utarbetas inom EU.

Det måste genomföras analyser på internationell nivå (i EU och ursprungsländerna). Polissamarbetet måste förbättras (inom ramen för nationell lagstiftning), även i nära samarbete med Europol och Interpol.

Det är väsentligt att man snabbt och effektivt kan utbyta underrättelser. Detta bör ske bilateralt och, när så är befogat, genom samarbete med Europols narkotikaenhet, Interpol och andra partnerskapsprogram med andra berörda länder.

Det bör upprättas nationella kontaktpunkter och en förteckning över de olika inrättningarna inom EU och i andra berörda länder, liknande dem som finns på nationell nivå.

Man bör anordna adekvat utbildning för de rättstillämpande myndigheterna tillsammans med tredje länder. Befintliga utbildningsinrättningar och -program bör också utnyttjas.

Man måste ta initiativ inom EU för att göra det möjligt för alla medlemsstater att bekämpa olika former av kriminella handlingar med anknytning till den organiserade brottsligheten lika effektivt.

Rekommendationer från studiegruppen för sociala frågor och samhällsskydd

Arbetsgruppen för sociala frågor rekommenderar följande:

Kvinnohandel är ett allvarligt problem och det är viktigt att sprida allmän kännedom om frågan.

Det är en verksamhet som oavbrutet tenderar att öka.

Kvinnohandel är inte enbart en social fråga utan framför allt en fråga om mänskliga rättigheter eftersom det konkret berör frågan om mänsklig värdighet.

Europaparlamentet har enhälligt antagit en resolution i denna fråga.

En del medlemsstater har redan gjort stora framsteg inom bekämpningen av kvinnohandeln medan andra ännu inte fört upp ämnet på dagordningen.

Arbetsgruppen har avgränsat följande tre faktorer som berör de sociala aspekterna på kvinnohandeln:

- * Strukturella problem (fattigdom, ojämlikhet, ändrade värderingar, social utslagning, osv.).
- * Aktörerna (de som bedriver kvinnohandel, kunderna, offren).
- * Konsekvenser (kränkningar av de mänskliga rättigheterna, hälsoproblem, osv.).

Den konstaterar att åtgärder måste vidtas på följande tre plan:

- * Inom internationella och regionala organisationer och inom Europeiska unionen.
- * Inom de enskilda staterna.
- * På samhällsnivå och inom de icke-statliga organisationerna.

Den erinrar om att följande akter behöver tas i bruk:

- * Internationella och regionala akter (konventioner, resolutioner, osv.).
- * Ekonomiska åtgärder

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Arbetsgruppen

- anmodar de berörda myndigheterna att effektivt tillämpa de akter som antagits,
- anmodar om att man i förebyggande syfte utarbetar informationsprogram i ursprungs-, transit- och destinationsländerna (t. ex. informationskampanjer riktade till allmänheten och i synnerhet till ungdomar), vilka måste anpassas socialt och kulturellt till de olika länderna,
- framhåller vikten av att allmänheten genom kampanjer görs uppmärksam på frågan om sexturism,
- uppmuntrar till utbyte av information och erfarenheter om människohandel på EU-nivå och med tredje länder,

- anmodar EU och dess medlemsstater att stödja kvalitativ och kvantitativ forskning inom den befintliga lagstiftningen och relevant analys av den politik som förs samt undersökningar om vilket mönster efterfrågan uppvisar,
- uppmanar EU och dess medlemsstater att utarbeta särskild tvärfacklig utbildning för de yrkeskategorier som handlägger problemet (t. ex. domare, polismän, läkare och socialarbetare),
- understryker ambassadernas roll i bekämpningen av människohandel,
- anmodar om att man utarbetar eller vidareutvecklar program för att motverka social utslagning.

STÖD TILL OFFREN

Arbetsgruppen

- anmodar medlemsstaterna om att sörja för att offren erbjuds adekvat skydd och, när så krävs, underlätta lagföringen av deras ärenden,
- uppmanar till att flera lokala mottagnings- och rehabiliteringscentra inrättas för offren för människohandeln i syfte att erbjuda dem psykologiskt, medicinskt, socialt och administrativt stöd (särskilda åtgärder i specifika avseenden),
- påminner om vikten av att polis och rättsskipande myndigheter samarbetar,
- anmodar medlemsstaterna om att underlätta kompletterande och samordningsåtgärder mellan de olika aktörerna som deltar i bekämpningen av kvinnohandeln.

OFFRENS REHABILITERING

Arbetsgruppen

- anmodar om att man utarbetar stödprogram och särskilda åtgärder för att underlätta för de drabbade att återanpassa sig till samhället och/eller till ursprungslandet, vilket bör innefatta ett bättre utnyttjande och en utbyggnad av olika EG-program inom ramen för associeringsavtalen med tredje länder,
- uppmanar medlemsstaterna och EU att stödja insatser i ursprungsländerna för att åstadkomma en fullständig återanpassning av de drabbade.

Som en uppföljning av konferensen

- bör alla nationella regeringar betrakta kvinnohandeln som en prioriterad fråga,
- bör det upprättas ett nätverk mellan statliga och icke-statliga organ för att åstadkomma nödvändig synergieffekt och för att samordna samtal och insatser på olika områden,

- bör alla aktörer inom institutionerna utvidga användningsområdet för de befintliga budgetposterna till att omfatta bekämpningen av kvinnohandeln,
- bör man undersöka möjligheterna för att utarbeta en särskild rättsakt på EU-nivå.

BILAGA 3: Detaljerad bibliografi över kvinnohandeln i Europa

I. Internationella referensakter

a) Universella akter

- *International Agreement for the suppression of the white slave traffic*, signed at Paris on 18 May 1904
- *International Convention for the suppression of the white slave traffic*, signed at Paris on 4 May 1910 and amended by the Protocol signed at Lake Success, New York, on 4 May 1949
- *International Convention for the suppression of the traffic in women and children*, concluded at Geneva on 30 September 1921 and amended by the Protocol signed at Lake Success, New York, on 12 November 1947
- *International Convention for the suppression of the traffic in women of full age*, concluded at Geneva on 11 October 1933 and amended by the Protocol signed at Lake Success, New York, on 12 November 1947
- *Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others* - approved by the General Assembly in its resolution 317 (IV) of December 2, 1949, opened for signature at Lake Success, New York, on 21 March 1950
- *Final Protocol to the Convention for the Suppression of the Traffic in persons and of the Exploitation of the Prostitution of Others*, 21 March 1950
- *Third Committee Resolution concerning Traffic in women and girls*; United Nations General Assembly, 50th Session (1995)
- *Resolution on Traffic in women and girls*, Commission on the Status of Women, UN, 39th session (1995), (39/6)

b) Europarådet

- *Recommandation 161 (3 mai 1958) de l'Assemblée consultative demandant une ratification rapide de la Convention internationale du 2 décembre 1949 pour la répression et l'abolition de la traite des êtres humains et de l'exploitation de la prostitution*

c) Europeiska gemenskaperna

ACP-EU Joint Assembly	<i>Resolution on the Traffic in Women</i> , adopted on 27 September 1991 in Amsterdam
ACP-EU Joint Assembly	<i>Resolution on the specific role of women in development cooperation and trafficking in women</i> , adopted on 22 March 1996 in Windhoek (Namibia) (ref: ACP-EU 1674/96/fin.)
European Parliament	<i>Resolution on violence against women</i> - adopted on 11 June 1986 (ref: OJ C 176, 14.7.1986)

European Parliament	<i>Resolution on the exploitation of prostitution and trade in human beings - adopted on 14 april 1989 (ref: OJ C 120, 16.5.1989)</i>
European Parliament	<i>Resolution on trade in women, adopted on 16 September 1993 (ref: OJ C 268, 4.10.1993)</i>
European Parliament	<i>Resolution on trafficking in human beings - adopted on 18 January 1996 (OJ C 32, 5.2.1996)</i>
Council of the European Union	<i>Recommendations of the Council of Justice and Home Affairs ministers on Trafficking in Human Beings, 29 and 30 November 1993</i>

II. Andra relevanta akter

a) Universella akter

- *Slavery Convention* signed at Geneva on 25 September 1926
- *ILO Convention concerning Forced Compulsory Labour* signed at Geneva on 28 June 1930 (No.29)
- *Déclaration Universelle des Droits de l'Homme* - adoptée et proclamée par l'Assemblée générale dans sa résolution 217 A (III) du 10 décembre 1948
- *European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms* of 4 November 1950
- *Supplementary Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade and Institutions and Practices Similar to Slavery*, 7 September 1956
- *ILO Convention concerning the Abolition of Forced Labour* , 1957 (NO.105)
- *International Covenant on Civil and Political Rights* of December 1966
- *Convention on the elimination of all forms of discrimination against women*, 18 December 1979
- General Assembly's resolution (42/140) of 7 December 1987 on the *rights and dignity of migrant workers*
- *Convention on the Protection of the Rights of all Migrant Workers and Members of their Families* of 18 December 1990
- General Assembly resolution (48/102) of 20 December 1993 on the *combat against alien-smuggling*.
- Economic and Social Council resolution (1995/10) of 24 July 1995, concerning *criminal justice action to combat the organized smuggling of illegal migrants across national boundaries*

b) Europarådet

- *Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales*, Rome 4 novembre 1950
- European Convention on *Extradition* of 13 December 1957
- European Convention on *Mutual Assistance in Criminal Matters* of 10 April 1959
- European Convention on the *Transfer of Proceedings in Criminal Matters* of May 1972
- Convention for the *Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data*, 28 January 1981
- Convention on *Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the proceeds from Crime*, 8 November 1990
- Recommendation n° R (91) 11 of 9 September 1991 concerning *sexual exploitation, pornography and prostitution of, and trafficking in, children and young adults and draft report thereto*, CDPC(91)17, Strasbourg 18 July 1991

c) Europeiska gemenskaperna

European Parliament	Resolution on a <i>European Charter of Rights of the Child</i> , adopted on 8 July 1992
European Parliament	Resolution of 22 January 1993 on <i>the setting up of Europol</i> (ref: OJ C 42, 15.2.1993)
European Parliament	Resolution of 17 december 1993 on <i>pornography</i> (ref: OJ C 20, 24.1.1994)
European Parliament	Resolution of 19 May 1995 on the <i>Europol Convention</i> (ref: OJ C 151, 19.6.1995)

d) Övriga

Schengen Agreement on Abolition of Border Checks, 1985

III. Rapportör

UN	<i>Declaration on the Elimination of Violence against Women</i> , 1993
UN	<i>Advancement of Women - Traffic in women and girls - Report of the Secretary-General</i> , august 1995 (ref: A/50/369)
UN	<i>Third Committee Report of the secretary General to the 50th Session of the General Assembly concerning Traffic in women and girls</i> ; (1995) (ref: A/50/369)

- UN *Fourth World Conference on Women - Beijing, China, 4-15 September 1995, section D, (ref: A/CONF.177/L./Add.20)*
- UN *UN Expert Group Meeting on Violence against Women Migrant Workers - Manila, Philippines - 27-31 may 1996*
- UN *Programme of Action of the UN Commission on Human Rights for the Prevention of the Traffic in Persons and the Exploitation of Others, 1996*
- IOM *"Trafficking in Migrants", Quarterly Bulletin of the International Organization for Migration, N°4, September 1994.*
- IOM *Seminar on 'International Response to Trafficking in Migrants and the Safeguarding of Migrant Rights', Geneva, 26-28 October 1994*
- IOM *Trafficking and Prostitution: the growing exploitation of migrant women from Central and Eastern Europe, May 1995.*
- IOM *Trafficking in women for sexual exploitation to Italy, June 1996*
- IOM *Trafficking in Women to Austria for Sexual Exploitation, in collaboration with the Office of the Austrian Minister of Women's Affairs, June 1996*
- Council of Europe *Working papers and Proceedings of the Seminar on action against traffic in women and forced prostitution as violations of human rights and human dignity (Strasbourg 25-27 September 1991) (ref: EG/PROST (91))*
- Council of Europe *Final report of the Group of Specialists on action against traffic in women and forced prostitution (EG-S-TP) with amended appendices, Steering Committee for equality between men and women (CDEG), June 1994, (ref: s:\equality\cdeg94\ecdeg31.94)*
- Council of Europe *Amended summary of national replies to the questionnaire on forced prostitution and traffic in women, Steering Committee for equality between men and women (CDEG), June 1994, (ref: s:\equality\cdeg94\ecdeg32.94)*
- Council of Europe *Synthesis of answers by the individual countries to the questionnaire on forced prostitution and traffic in women - amended tables, Steering Committee for equality between men and women (CDEG), June 1994, (ref: s:\equality\cdeg94\ecdeg33.94)*
- European Parliament *Report on behalf of the Committee on Women's Rights on Exploitation of Prostitution and the traffic in Human Beings: rapporteur Carmen Llorca Vilaplana, Session document of 31 March 1989, A2-52/89*
- INTERPOL *Recommandations du Colloque international sur la traite des êtres humains (Saint-Cloud, 21-23 septembre 1988)*
- Michèle HIRSCH *Plan of Action against Traffic in women and forced prostitution for the Council of Europe, 9 April 1996 (ref: EG (96) 2)*

- IGC (Inter-Governmental Consultations on Asylum Refugee and Migration Policies in Europe, North America and Australia)
- *Answers by Participating States to the Questionnaire on Trafficking of Aliens*. Document: IGC/TRAF/7/94
 - Exchange of information on Alien's trafficking in states in Europe, North America and Australia, Dec. 1995 (ref: IGC/TRAF/10/95(I))
- Budapest Group "Anti-trafficking model legislation", Report of the working group of the Budapest Group, prepared by Belgium and Poland with the technical support of IGC, Ljubljana, 13-14 June 1996

IV. Andra relevanta rapporter

- INTERPOL *Conclusions de la Réunion européenne en matière d'exploitation de la prostitution et de la pornographie* (Saint-Cloud, 28-29 septembre 1987)
- UNHCR Sexual violence against Refugees - "Guidelines on Prevention and Response" - Geneva 1995
- UN *Report of the Working Group on Contemporary Forms of Slavery on its sixteenth session*, Economic and Social Committee, Commission on Human Rights, E/CN.4/Sub.2/1991/41, 19 August 1991
- UN *Report of the World Conference on Human Rights*, Vienna, 14-25 June 1993 (A/CONF.157/ (Part I)), chap III
- UN *Report of the International Conference on Population and Development, Cairo*, 5-13 September 1994 (A/CONF.171/13), annex, para 4.9; 10-15; 10.20
- UN Economic and Social Council - *Reports prepared by the Secretary General to combat the smuggling of illegal migrants* (refs: A/49/350,E/CN.15/1995/3)
- UN UNICRI - *The World's Women 1995: Trends and Statistics*, prepared by the Statistics Division of the Department for Policy Analysis
- UN Economic and Social Council - Commission on Crime Prevention and Criminal Justice - Review of priority themes - *Measures to combat the smuggling of illegal migrants* - Report of the Secretary General, 21 March 1996 (ref: E/CN.15/1996/4)
- UN Economic and Social Council - Commission on Crime Prevention and Criminal Justice - Review of priority themes - *Elimination of violence against women*, 23 May 1996 (ref: E/CN.15/1996/L.10)

- UN Report of the Special rapporteur on violence against women, April 1996 (ref: E/CN.4/1996/53)
- UNESCO *Conclusions et recommandations générales de la réunion internationale d'experts sur les causes socio-culturelles prostitution et stratégies contre le proxénétisme et l'exploitation sexuelle des femmes* (Madrid, 18-21 mars 1986) (ref: SHS-85/CONF.608/14)
- UNESCO Fédération Internationale des Droits de l'Homme, Conseil international des femmes, Communauté Française de Belgique: "*Actes de la conférence de Bruxelles du 6 mars 1993, Commerce du sexe et droits humains (2ème édition)*"

V. Tillgängligt material på nationell nivå

a) Belgien

- Belgian parliamentary Commission on Trafficking (BPCT) *Enquête parlementaire en vue d'élaborer une politique structurelle visant la répression et l'abolition de la traite des êtres humains*. Chambre des Représentants de Belgique. (ref: 673/8-91/92, 18 mars 1994)
- Centre pour l'Egalité des Chances et la lutte contre le racisme *Rapport annuel d'évaluation sur l'évolution et les résultats de la lutte contre la traite des êtres humains*, mars 1996

b) Nederländerna

- Ministry of Social Affairs H.W.J. *Vrouwenhandel, Onderzoek naar aard, globale omvang en de kanalen waarlangs vrouwenhandel naar Nederland plaatsvindt*, 1985, Buijs, en Verbraken, A-M.
- Openbaar Ministerie *Plan van Aanpak Mensensmokkel*, Landelijk Officier van Justitie The mensensmokkel, Mvr P.M.H. van der Molen-Maesen, Rotterdam, maart 1996

c) Frankrike

- Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire 1994 Office Central pour la Répression de la Traite des Êtres Humains:
- *Rapport 1994*,
- *Rapport du 4ème colloque sur la criminalité organisée*, décembre (ref: DCPJ/AC4/OCRTEH)
- Ministère de l'intérieur et de l'Aménagement du territoire *Prostitution et proxénétisme en Europe*, étude conçue et réalisée par et Anne Cazals, La Documentation Française (ref: DF 5 3318-1), Paris 1995

d) Tyskland

- Bundesministerium *Umfeld und Ausmaß des Menschenhandels mit ausländischen Mädchen*

für Frauen und Jugend *und Frauen*. Schriftenreihe des BMFJ, Bd. 8, Lohlhammer, Stuttgart

Kothes, KOK Lagebild Menschenhandel 1994, Wiesbaden, 1995 (ref: OA 31-331/332)
Hamisch, KK'in

e) Sverige

Prostitution Commission *Betänkande av 1993 års Prostitutionsutredning*, SOU 1995:15

VI. Publikationer

Agistra *Frauenhandel und Prostitutionstourismus, Eine Bestandsaufnahme*.
Trickster-Verlag, München, 1990

Ban Ying e. V. *Der handel mit ausländischen Frauen in Berlin - eine Bestandsaufnahme*,
Berlin Koordinationsstelle, 1994

Barry, K. "The prostitution of Sexuality", 381 pages, June 1996, (ISBN: 0-8147-
1277-0)

Bouffieux, M.
De Staercke, J-P. "*Appellez-moi Elvira*" Traite des Femmes et Réseaux de Pédophilie en
Belgique Francophone, Editions Luc Pire, Bruxelles, 1994

Cabiaia, E. "*La repressione della tratta degli esseri umani e dello sfruttamento della
prostituzione nella Convenzione di New York*", Le nuove leggi
commentate, 1981

Caritas Suisse *La Traite du malheur: le marché des femmes en Suisse*, Lucerne: Editions
Caritas, 1992

Davies, C. *Free and Equal in Dignity and rights? The Trafficking of Women to
Europe*. Quaker Council for European Affairs, Brussels, 1992.

Dem, H.
Kriminologie *Menschenhandel, Gesellschaft und Polizei*. In: *Monatsschrift für
und Strafrechtsform*, 6/91, pp.329-338, 1991

de Boer, M. *Traffic in Women: Policy in Focus*, Final report, Evaluation of the PG-
directives concerning the Tracing of and Legal Action against Traffic in
Women, Utrecht University, Netherlands, 1994

De Stoop, C. "*They are So Sweet, Sir*", Limitless Asia Publications, Leuven, Belgium,
1994.

De Stoop, C. *Prostitutie en Seksueel Misbruik: Vrouwenhandel in België: een Diagnose*,
Brussels, 1991

Fondation Roi Baudouin *Prostitution et exploitation sexuelle*, Rapport, Bruxelles, 1991

- Förg-Rob, E. *Fraucnsolidarität "Frauenhandel und prostitutionstourismus, Hintergründe und Fakten zur sexuellen und rassistischen Ausbeutung von Frauen in Österreich"*, Wien, 1992
- Frommel, M. *Anmerkungen zum Entwurf eines Strafrechtsänderungsgesetzes des Bundesrates (BR-Dr. 638/91) zum Menschenhandel*. In: *Strcit*, 10. Jahrgang, Heft 2, pp. 68-70., 1992
- Gazan, F. and Vandemeulebroeke, O. *"Traite des Etres Humains - Exploitation et abus sexuels, les nouvelles lois des 27 mars et 13 avril 1995"*, *Revue de droit penal et de criminologie*, sous les auspices du Ministère de la Justice, décembre 1995
- Gekauftes Unglück *"Die Armut als Basis des frauenhandels"*, Dokumentation 3/92
- Hirsch, M. *"La traite des Etres Humains, Une législation modèle pour l'Europe?"*, *Journal des Tribunaux*, N° 5768, Bruxelles, septembre 1995
- Kath.Universität Erichstätt *Umfeld und Ausmaß des Menschenhandels mit ausländischen Mädchen und Frauen*, Schriftenreihe des Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend, Bd.8, 1992
- Kessler, S. *"Frauenhandel Geschäfte mit Frauen aus dem Trikont. Unter besonderer Berücksichtigung der Situation in Österreich"*, diplomarbeit, Fakultät der leopold-Franzens-Universität Innsbruck, Austria, 1992
- Louis, M.-V. *"La Conférence Européenne sur le Trafic des Femmes: vers une reconnaissance légale du proxénétisme"*, *Projets féministes*; 1, 1992, pp.33-57.
- Mårdh, P-A and Genç, M; *"Migratory prostitution with Emphasis on Europe"*, *Journal of Travel Medecine*, Vol. 2, N°1
- Mouvement du Nid *Slavery and Prostitution, Files and documents, Prostitution and Society*, 1993
- Niesner, E., Anonuevo, E. Fenzl, P. *"Die Würde der Frau ist unantastbar" - Verfahren gegen Frauenhandel - Beobachtungen. Bericht im Rahmen eines Forschungsprojektes im Auftrag des und Songsiengchai-BMJFFG. Frankfurt, 1991*
- Niesner, E. *Frauenhandel - und Menschenhandel - Prozeßbeobachtung*. Nomos, 1993
- Nijs, P. *"Une politique structurelle de lutte contre la traite internationale des êtres humains: L'aide aux victimes et la lutte contre les réseaux, etat actuel en Belgique"*, 31ème Congrès Triennal de la Fédération Abolitionniste Internationale. Bucarest, 26-30 septembre 1994
- Payoke *Annual Report*, Antwerpen, 1995
- Regtmeier, W. *Menschenhandel - Erfahrungen einer Sonderkommission in einem besonderen Deliktbereich der Organisierten Kriminalität*. In *Polzei-*

- Führungsakademie: Organisierte Kriminalität, Schriftenreihe der Polizei-Führungsakademie, 3+4/90 pp.81-94, Schmidt-Römhild, Lübeck, 1990
- Rubin, G. "The Traffic in Women"
- Sieber, U., Bögel, M. *Logistik der Organisierten Kriminalität*. BKA-Forschungsreihe, Bd. 28, Wiesbaden, 1993
- Stichting tegen Vrouwenhandel and The Greens in the European Parliament: *Working papers and Report of the European Conference against Trafficking in Women* (Amsterdam, 4-5 July 1991), 1991
- Tampep *Migrant Prostitution*, Licia Brussa, 1996
- Tass, T. "Alien Smuggling in Eastern Europe", mimeo, 1995
- University of Utrecht Conclusions of the Conference on Traffic in Persons (15-19 November 1994) in Utrecht and Maastricht
- van der Vleuten, N. *Survey on "Traffic in Women", Policies and Policy-Research in an International context*, Leiden University, The Netherlands, 1991
- WHO-Regionalbüros "Prostitution in Grenzgebieten", Bericht einer Untersuchung der Situation in für Europa der Grenzregion der Tschechischen Republik, by Rudolf Netzelmann, Kopenhagen, Dänemark, 1995
- Collective work "La prostitution. Quarante ans après la Convention de New York", Ed Bruylant, Belgique, 1992
- Internationaler Frauenhandel, Eine Untersuchung über Prostitution und Heiratshandel in NRW* (1993) HRSG vom Ministerium für Gleichstellung von Frau und Mann, NRW, Düsseldorf

ISSN 1024-4506

KOM(96) 567 slutlig

DOKUMENT

SV

05 06 01

Katalognummer : CB-CO-96-601-SV-C

ISBN 92-78-11766-8

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

L-2985 Luxemburg